

บทที่ 4

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างเมืองเชียงใหม่
และพื้นที่ 6 จังหวัดในภาคเหนือตอนบนในช่วง พ.ศ. 2519-2523

1. ข้อมูลที่ใช้วัดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจังหวัด

ระหว่างเมืองต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกันนั้น ย่อมจะต้องมีการพึ่งพาหรือมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกัน เมืองที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ในสาขาเศรษฐกิจ (Economic Sector) ใด ย่อมจะส่งสินค้าหรือบริการในสาขาเศรษฐกิจนั้น ออกไปในภูมิภาคหรือไปยังเมืองที่ไม่ได้ความได้เปรียบในสาขาเศรษฐกิจนั้น

โดยปกติแล้ว ประเทศต่าง ๆ ย่อมจะทำการค้าและจำแนกมูลค่าผลิตภัณฑ์ในสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศหรือของแต่ละภูมิภาค หรือของแต่ละจังหวัดหรือเมืองไว้ในแต่ละปี ประเทศไทยเราก็เช่นเดียวกัน กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากจะได้ทำการคำนวณบัญชีรายได้ประชาชาติในแต่ละปีไว้แล้ว ยังได้ทำการคำนวณบัญชีประชาชาติภาคและจังหวัด โดยจำแนกออกเป็นสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ไว้เป็นรายปี ซึ่งเรียกว่าผลิตภัณฑ์ภาค และผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product) นั้น เป็นรายการที่แสดงถึงผลรวมของมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของสินค้าและบริการในสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งหมดภายในจังหวัด และถ้าเอาผลิตภัณฑ์จังหวัดนี้มาหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดแล้ว ค่าที่ได้จะเป็นผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวประชากร หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดนั้นก็ได้อีก

ตามหนังสือผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ซึ่งกองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำขึ้นเป็นรายปีทุกปีนั้น ได้จำแนกภาคเศรษฐกิจ

หรือสาขาเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดออกเป็น 14 สาขา (Sector) ควบกัน ซึ่งเราจะสามารถจำแนกสาขาเศรษฐกิจทั้ง 14 สาขานี้ออกเป็น การผลิตขั้นปฐมภูมิ หุคิยภูมิ และคคิยภูมิ ได้ดังนี้

ภาคปฐมภูมิ (Primary Sector) ประกอบด้วย กสิกรรม (Crops) ปศุสัตว์ (Livestock) ป่าไม้ (Forestry) และการประมง (Fisheries)

ภาคหุคิยภูมิ (Secondary Sector) ประกอบด้วย เหมืองแร่และย่อยหิน (Mining and quarrying) การอุตสาหกรรม (Manufacturing) การก่อสร้าง (Construction) การไฟฟ้าและการประปา

ภาคคคิยภูมิ (Tertiary Sector) ประกอบด้วย การขนส่งและการคมนาคม (Transportation and Communication) การค้าส่งและการขายปลีก (Wholesale and retail trade) การธนาคาร การประกันภัยและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (Banking Insurance and Real Estate) ที่อยู่อาศัย (Ownership of dwellings) การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ (Public Administration and defence) และการบริการ (Services)

การที่บัญชีผลิตภัณฑ์จังหวัดได้ถูกจำแนกออกเป็น 14 สาขาเช่นนี้ ทำให้เราสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวัดหรือวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ที่ได้คือพอสมควร เนื่องจากการจำแนกออกเป็น 14 สาขาเช่นนี้ ไม่น้อยเกินไป สามารถจำแนกกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจทั้งหมดในพื้นที่ให้เห็นชัดได้พอสมควร

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัดในภาคเหนือตอนบน

ในการวิเคราะห์ขั้นต้นว่า จังหวัดเชียงใหม่ นั้นจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจอย่างไรกับจังหวัดอื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษานั้น เราอาจจะวิเคราะห์ได้จากแนวทาง

ตารางที่ 10 โครงสร้างผลิตภัณฑ์จังหวัดในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2519-2523 ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515

จังหวัด	พ.ศ. 2519					พ.ศ. 2523				
	ผลิตภัณฑ์ จังหวัด	โครงสร้าง			รายได้ ต่อหัว บาท/คน	ผลิตภัณฑ์ จังหวัด	โครงสร้าง			รายได้ ต่อหัว บาท/คน
		ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ	ตติยภูมิ			ปฐมภูมิ	ทุติยภูมิ	ตติยภูมิ	
1. เชียงใหม่	4,660.7 (100.0)	1,920.5 (41.2)	551.8 (11.8)	2,188.4 (47.0)	4,245	6,068.5 (100.0)	2,135.4 (35.1)	959.5 (15.8)	2,993.6 (49.1)	5,169
2. เชียงราย	3,291.6 (100.0)	1,790.0 (54.4)	287.5 (8.7)	1,214.1 (36.9)	2,527	3,080.8 (100.0)	1,514.7 (49.2)	334.8 (10.9)	1,231.3 (39.9)	3,312
3. ลำปาง	1,941.1 (100.0)	849.2 (43.7)	249.0 (12.8)	842.9 (43.4)	3,019	2,486.3 (100.0)	665.6 (26.7)	754.7 (30.3)	1,066.0 (43.0)	3,734
4. ลำพูน	1,383.3 (100.0)	725.9 (52.5)	150.7 (10.9)	506.7 (36.6)	4,081	1,556.9 (100.0)	774.1 (49.7)	155.4 (10.0)	627.4 (40.3)	4,395
5. แม่ฮ่องสอน	667.0 (100.0)	386.0 (57.9)	66.4 (10.0)	214.6 (32.1)	5,906	603.2 (100.0)	289.4 (48.0)	92.4 (15.3)	221.4 (36.7)	4,547
6. พะเยา	-	-	-	-	-	995.0 (100.0)	479.9 (48.2)	123.3 (12.4)	391.8 (39.4)	2,135

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บแสดงเป็นร้อยละ

ที่มา : คำขานจาก TABLE 54, 56, 58, 60, 64, 66

แห่งชาติ

ในหนังสือสถิติภาคและจังหวัด ปีที่ 2523 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

การพัฒนาและโครงสร้างของผลิตภัณฑ์จังหวัด จากตารางที่ 10 ซึ่งแสดงโครงสร้างผลิตภัณฑ์จังหวัดในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2519-2523 นั้น จะเห็นได้ว่า จากปี พ.ศ. 2519 - 2523 จังหวัดต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ ซึ่งจังหวัดที่มีการพัฒนาขึ้นมาสูงที่สุด ก็ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นั่นเอง ซึ่งพิจารณาได้จากการมีผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงที่สุดและเพิ่มขึ้นสูงที่สุด นอกจากนั้น รายได้ของประชากรต่อหัวก็ได้เปลี่ยนจากการเป็นลำดับที่สองในปี พ.ศ. 2519 ขึ้นมาเป็นลำดับที่หนึ่งในปี 2523 และเมื่อวิเคราะห์ถึงโครงสร้างของผลิตภัณฑ์จังหวัด ก็จะได้เห็นว่า จังหวัดเชียงใหม่มีโครงสร้างของการพัฒนาความเป็นเมืองสูงที่สุด กล่าวคือ มีสัดส่วนของการผลิตภาคทertiary (Tertiary Sector) สูงที่สุด (รองลงไปได้แก่จังหวัด ลำปาง) ดังนั้น จังหวัดเชียงใหม่จึงมีความก้าวหน้าในการพัฒนาสูงที่สุด และแสดงให้เห็นเด่นชัดในความก้าวหน้าของกิจกรรมของเมือง นั้นหมายความว่า เมืองเชียงใหม่จะเป็นชุมชนที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนาสูงที่สุด และจะเป็นตัวกระจายความเจริญในพื้นที่ศึกษา ในทัศนะของ Douglas C. North โดยที่เมืองเชียงใหม่จะเป็นผู้รับผลิตในภาคปฐมภูมิ และภาคทุติยภูมิจากพื้นที่อื่น ๆ เข้ามา แล้วเมืองเชียงใหม่เป็นผู้ให้บริการในภาคตติยภูมิ ซึ่งพื้นที่อื่น ๆ จะได้รับประโยชน์จากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเช่นนี้ โดยมีการขยายตัวในการผลิตภาคปฐมภูมิและภาคทุติยภูมินั้น

สำหรับการวิเคราะห์ขั้นสูงเพื่อจะทราบถึงรูปแบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างเมืองเชียงใหม่กับพื้นที่อื่น ๆ ในพื้นที่ศึกษานั้น จะทำการวิเคราะห์โดยการคำนวณหาสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่แต่ละจังหวัดในภาคซึ่งก็คือพื้นที่ที่ศึกษา มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเสียก่อน โดยใช้ Location Quotient ขั้นต่อไปก็จะทำการคำนวณหามูลค่าของแต่ละสาขาเศรษฐกิจที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่น ๆ หรือการหาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่น ๆ นั้นเอง ซึ่งจะได้วิเคราะห์ไปเป็นลำดับดังนี้

การวิเคราะห์ขั้นที่ 1

จากหนังสือผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523 ของกองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น จะนำเอาบัญชีผลิตภัณฑ์จังหวัด ซึ่งคิดตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices) ของแต่ละจังหวัดในพื้นที่ที่ศึกษาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

เนื่องจากการคำนวณบัญชีผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดของกองบัญชีประชาชาตินั้น ใช้คำนวณทางคำนวณมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจ ดังนั้นตัวเลขซึ่งแสดงปริมาณมูลค่าของแต่ละสาขาเศรษฐกิจในบัญชีผลิตภัณฑ์จังหวัด นั่นก็คือมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจ นั่นเอง

จากตารางที่ 16-21 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงการหาค่ามูลค่าเพิ่มเฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523 ของจังหวัดต่าง ๆ และของภาคซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดที่ศึกษา 6 จังหวัดนั้น เราจะสามารถคำนวณหาค่า Location Quotient ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดนั้น ได้จากสูตร

$$LQ = \frac{GRP}{GPP} \cdot \frac{VA_P^i}{VA_R^i}$$

โดยที่

VA_p^i = มูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของสาขาเศรษฐกิจ i ของจังหวัด

VA_p^i = มูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของสาขาเศรษฐกิจ i ของ
ภูมิภาคที่จังหวัดนั้นตั้งอยู่

GPP = ผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product)

GRP = ผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product)

ค่า Location Quotient (LQ) จะเป็นตัวบ่งชี้ว่า สาขาเศรษฐกิจใด
ของจังหวัดใดจะถูกส่งออก (Export) หรือนำเข้า (Import)

ถ้าสาขาเศรษฐกิจใดของจังหวัดนั้น มีค่า $LQ > 1.00$ แสดงว่า สาขา
เศรษฐกิจนั้นจะถูกส่งออก

ถ้าสาขาเศรษฐกิจใดของจังหวัดนั้น มีค่า $LQ < 1.00$ แสดงว่า สาขา
เศรษฐกิจนั้นจะถูกนำเข้า

ซึ่งผลของการคำนวณหาค่า LQ ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด
ในพื้นที่ที่ศึกษาเฉลี่ย พ.ศ. 2519–2523 ปรากฏในตารางที่ 22 ซึ่งก็จะสามารถทราบว่า
สาขาเศรษฐกิจใดของจังหวัดใดถูกส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา
และเมื่อทำการคัดเลือกโดยให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นหลัก กล่าวคือ ถ้าสาขาใดที่จังหวัดเชียงใหม่
ส่งออก ก็จะคัดเลือกแต่เฉพาะจังหวัดที่นำเข้าไว้ หรือสาขาใดที่จังหวัดเชียงใหม่นำเข้าแล้วก็จะ
คัดเลือกแต่เฉพาะจังหวัดที่ส่งออกไว้เท่านั้น ก็จะปรากฏผลของการคัดเลือกในตารางที่ 23

การวิเคราะห์ขั้นที่ 2

หากการคำนวณมูลค่าของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ส่งออกจากจังหวัดเชียงใหม่ ไปยังจังหวัดอื่น หรือจากจังหวัดอื่นมายังจังหวัดเชียงใหม่ (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519-2523 โดยใช้สูตรการหามูลค่าส่งออกระหว่างสองจังหวัดดังนี้

$$\text{มูลค่าส่งออก} = VA_p^i - \frac{GPP}{GRP} VA_R^i$$

โดยที่

$$VA_p^i = \text{มูลค่าเพิ่มของสาขาเศรษฐกิจ } i \text{ ของจังหวัดที่ส่งออก}$$

$$VA_R^i = \text{มูลค่าเพิ่มของสาขาเศรษฐกิจ } i \text{ รวมของสองจังหวัด}$$

$$GPP = \text{ผลิตภัณฑ์จังหวัดส่งออก}$$

$$GRP = \text{ผลิตภัณฑ์จังหวัดรวมของสองจังหวัด}$$

ซึ่งค่าของ VA_p^i , VA_R^i , GPP, GRP นี้ ปรากฏอยู่ในตารางที่ 40 และ 41 ในภาคผนวก และจะขอยกตัวอย่างการคำนวณไว้ดังนี้

ตัวอย่าง Sector 01 เชียงรายส่งออกไปยังเชียงใหม่เท่ากับ

$$\begin{aligned} VA_{\text{เชียงราย}}^{01} &= \frac{GPP_{\text{เชียงราย}}}{GRP_{\text{เชียงราย+เชียงใหม่}}} (VA_{\text{เชียงราย+เชียงใหม่}}^{01}) \\ &= 1231.5 - \frac{3,118.2}{8,948.8} (3,080.2) \\ &= 121.0 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

ตัวอย่าง

Sector 04

เชียงใหม่ส่งออกไปยังลำปาง เท่ากับ

$$\begin{aligned} VA_{เชียงใหม่}^{04} &= \frac{GPP_{เชียงใหม่}}{GRP_{เชียงใหม่+ลำปาง}} (VA_{เชียงใหม่+ลำปาง}^{04}) \\ &= 16 - \frac{5,530.6}{7,857.6} (17.7) \\ &= 3.5 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

ตัวอย่าง

Sector 04

เชียงใหม่ส่งออกไปยังลำพูน เท่ากับ

$$\begin{aligned} VA_{เชียงใหม่}^{04} &= \frac{GPP_{เชียงใหม่}}{GRP_{เชียงใหม่+ลำพูน}} (VA_{เชียงใหม่+ลำพูน}^{04}) \\ &= 16 - \frac{5,530.6}{6,999.1} (17.7) \\ &= 3.0 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

ซึ่งผลของการคำนวณมูลค่าของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ส่งออกจากจังหวัดเชียงใหม่ไปยังจังหวัดอื่น หรือจากจังหวัดอื่นมายังจังหวัดเชียงใหม่นี้ ปรากฏอยู่ในตารางที่ 24 และเมื่อนำค่าที่ได้มาจัดระเบียบใหม่เพื่อแสดงตารางมูลค่าของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ส่งเข้าออกจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่น ๆ ที่อ่านได้ง่าย ก็จะปรากฏผลอยู่ในตารางที่ 25

ตารางที่ 11 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ
ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2519 (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515)

Sector	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา	รวม 6 จังหวัด
1 กสิกรรม	1,609.5	1,488.7	632.3	653.0	180.3	-	4,563.8
2 ปศุสัตว์	235.9	253.6	131.5	60.3	29.6	-	710.9
3 ไร่ไม้	53.3	36.1	83.9	11.7	175.6	-	360.6
4 การประมง	21.8	11.6	1.5	0.9	0.5	-	36.3
5 เหมืองแร่และขอยหิน	102.5	33.0	19.4	64.3	13.7	-	232.9
6 อุตสาหกรรม	199.6	109.4	143.6	51.5	28.5	-	532.6
7 ไฟฟ้าและประปา	30.1	8.1	9.4	3.8	0.7	-	52.1
8 ก่อสร้าง	219.6	137.0	76.6	31.1	23.5	-	487.8
9 ค้าส่งและขายปลีก	775.4	673.9	352.7	293.3	149.1	-	2,244.4
10 ขนส่งและคมนาคม	272.4	125.7	124.6	91.2	5.5	-	619.4
1 ธนาคาร ประกันภัย ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	128.5	53.2	40.4	7.5	2.0	-	231.6
2 บริการ	808.6	236.8	230.2	76.9	36.9	-	1,389.4
3 บริหารราชการและ การป้องกันประเทศ	163.1	76.2	74.1	26.0	16.5	-	355.9
4 ท่ออยู่อาศัย	40.4	48.3	20.9	11.8	4.6	-	126.0
GPP	4,660.7	3,291.6	1,941.1	1,383.3	667.0	-	11,943.7 (GRP)

มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523, TABLE 54,56,58,60,64,66

างที่ 12 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ
ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2520 (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515)

Sector	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ ฮ่องสอน	พะเยา	รวม 6 จังหวัด
กสิกรรม	1,700.0	1,185.7	600.6	654.3	167.8	465.5	4,773.9
ปศุสัตว์	279.7	418.6	160.6	43.2	41.9	6.7	950.7
ป่าไม้	54.7	27.0	56.4	18.6	86.2	-	242.9
การประมง	18.5	8.3	1.4	0.6	0.9	3.7	33.4
เหมืองแร่และขุดหิน	104.4	31.5	22.2	74.3	14.7	-	247.1
อุตสาหกรรม	226.5	109.1	167.9	55.3	26.6	23.2	610.6
ไฟฟ้าและประปา	34.5	8.0	50.4	5.1	0.9	2.3	101.2
ก่อสร้าง	242.2	199.2	164.8	34.5	12.7	14.7	668.1
ค้าส่งและขายปลีก	839.6	626.6	354.8	297.9	119.0	175.4	2,413.3
ขนส่งและคมนาคม	283.0	131.8	164.1	96.4	7.1	0.2	682.6
ธนาคาร ประกันภัย ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	157.1	53.0	47.6	9.5	2.9	18.3	288.4
บริการ	716.7	233.0	241.8	85.1	36.7	23.2	1,338.5
บริหารราชการและ การป้องกันประเทศ	177.1	82.7	80.5	28.3	18.0	-	386.6
ที่อยู่อาศัย	41.0	32.8	21.3	12.0	4.7	14.3	126.1
GPP	4,877.0	3,147.3	2,134.4	1,415.1	542.1	747.5	12,863.4

: กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523, TABLE 54,56,58,60,64,66

ตารางที่ 13 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ
ในพหุศตวรรษที่ 1 พ.ศ. 2521 (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515)

GPP	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา	รวม 6 จังหวัด
กสิกรรม	2,015.2	1,178.9	641.0	546.1	144.9	386.1	4,912.2
ปศุสัตว์	278.6	260.2	165.2	121.0	25.1	99.1	949.2
ป่าไม้	35.5	95.0	46.4	35.9	120.7	6.2	339.7
ประมง	17.0	9.8	1.6	0.1	0.2	2.8	31.5
เหมืองแร่และย่อยหิน	143.7	39.9	36.6	67.9	26.1	1.5	315.7
อุตสาหกรรม	242.6	113.3	196.8	57.2	35.2	28.9	674.0
ไฟฟ้าและประปา	36.6	8.0	253.4	4.4	0.9	2.7	306.0
ก่อสร้าง	514.2	198.7	189.5	17.3	10.3	28.5	958.5
การค้าส่งและขายปลีก	923.8	573.7	367.6	279.8	118.9	177.7	2,441.5
ขนส่งและคมนาคม	322.3	147.1	200.3	122.9	8.4	20.1	822.1
ธนาคาร ประกันภัย	203.7	72.0	54.6	12.3	3.9	24.7	371.2
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์							
บริการ	917.6	269.0	279.1	95.7	41.9	41.7	1,645.0
บริหารราชการและ	204.5	85.5	98.1	33.3	23.4	17.8	462.6
การป้องกันประเทศ							
ที่อยู่อาศัย	43.4	34.5	22.3	12.6	4.9	15.2	132.9
GPP	5,899.7	3,085.6	2,552.5	1,406.5	564.8	853.0	14,362.1 (GRP)

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523, TABLE 54, 56, 58, 60, 64, 66

ตารางที่ 14 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ
ในพื้นที่ที่ศึกษา พ.ศ. 2522 (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515)

Sector	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ ฮ่องสอน	พะเยา	รวม 6 จังหวัด
01 กสิกรรม	2,076.9	1,165.2	455.7	723.1	180.6	376.3	4,977.8
02 ปศุสัตว์	276.9	322.5	167.9	85.7	30.7	110.8	994.5
03 ป่าไม้	0.5	23.0	61.8	4.0	153.2	3.7	246.2
04 การประมง	10.8	10.6	1.8	0.1	0.2	1.2	24.7
05 เหมืองแร่และย่อยหิน	137.0	36.6	88.5	59.0	31.4	1.4	353.9
06 อุตสาหกรรม	272.8	150.2	200.3	62.3	44.8	31.9	762.3
07 ไฟฟ้าและประปา	46.2	9.7	304.5	5.2	1.3	3.8	370.7
08 ก่อสร้าง	418.7	99.0	217.9	30.9	12.9	34.1	813.5
09 ค้าส่งและ ขายปลีก	944.6	580.9	331.7	317.7	150.2	178.8	2,503.9
10 ขนส่งและคมนาคม	376.6	126.3	191.0	122.2	7.8	24.0	847.9
11 ธนาคาร ประกันภัย ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	229.5	72.8	59.7	14.6	4.5	23.3	404.4
12 บริการ	1,047.0	264.7	298.3	101.8	45.7	88.7	1,846.2
13 บริหารราชการและ การป้องกันประเทศ	244.9	89.2	117.1	41.3	28.4	40.9	561.8
14 ที่อยู่อาศัย	44.5	35.0	22.4	12.8	4.9	16.0	135.6
GPP	6,126.9	2,985.7	2,518.6	1,580.7	696.6	934.9	14,843.4 (GRP)

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523; TABLE 54, 56, 58, 60, 64, 66

ตารางที่ 15 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ
ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2523 (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515)

Sector	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา	รวม 6 จังหวัด
1 กสิกรรม	1,841.8	1,138.9	439.1	684.5	161.0	361.8	4,627.1
2 ปศุสัตว์	281.4	334.2	173.2	87.1	31.2	144.4	1,021.5
3 ป่าไม้	0.4	30.1	51.3	2.4	97.0	2.3	183.5
4 การประมง	11.8	11.5	2.0	0.1	0.2	1.4	27.0
5 เหมืองแร่และยอหิน	133.7	38.6	85.8	44.8	39.3	1.3	343.5
6 อุตสาหกรรม	281.9	138.9	185.3	68.9	31.5	42.7	749.2
7 การไฟฟ้าและประปา	52.3	11.6	197.1	5.5	1.5	4.4	272.4
8 ก่อสร้าง	491.6	145.7	286.5	36.2	20.1	74.9	1,055.0
9 ค้าส่งและขายปลีก	890.5	590.5	327.2	309.9	125.4	183.2	2,426.7
10 ขนส่งและคมนาคม	413.7	141.8	210.6	135.8	8.5	26.6	937.0
ธนาคาร ประกันภัย	256.6	81.4	66.8	16.3	5.1	26.0	452.2
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์							
บริการ	1,125.1	282.3	317.0	107.4	47.5	94.0	1,973.3
บริหารราชการและ การป้องกันประเทศ	261.6	99.0	123.2	44.8	29.8	45.4	603.8
ที่อยู่อาศัย	46.1	36.3	23.2	13.2	5.1	16.6	140.5
GPP	6,088.5	3,080.8	2,488.3	1,556.9	603.2	995.0	14,812.7 (GRP)

หมายเหตุ : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523 , TABLE 54,56,58,60,64,66

ตารางที่ 16 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจ ของจังหวัดเชียงใหม่ และของภาคพื้นที่ศึกษา (6 จังหวัด) พ.ศ. 2519-2523
 ความราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices)

หน่วย : ล้านบาท

Sector	2519		2520		2521		2522		2523		เฉลี่ย 2519-2523	
	เชียงใหม่	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงใหม่	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงใหม่	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงใหม่	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงใหม่	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงใหม่	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด
01 เกษกรรม	1,609.5	4,563.8	1,700.0	4,773.9	2,015.2	4,912.2	2,076.9	4,977.8	1,641.8	4,627.1	1,648.7	4,771.0
02 ปศุสัตว์	235.9	710.9	279.7	950.7	278.6	949.2	276.9	994.5	281.4	1,021.5	270.5	925.4
03 ป่าไม้	53.3	360.6	54.7	242.9	35.5	339.7	0.5	246.2	0.4	183.5	28.9	274.6
04 การประมง	21.8	36.3	18.5	33.4	17.0	31.5	10.8	24.7	11.8	27.0	16.0	30.6
05เหมืองแร่และขอยหิน	102.5	232.9	104.4	247.1	143.7	315.7	137.0	353.9	133.7	343.5	124.3	298.6
06 การอุตสาหกรรม	199.6	532.6	228.5	610.6	242.6	674.0	272.8	762.3	261.9	749.2	245.1	665.7
07 การไฟฟ้าและประปา	30.1	52.1	34.5	101.2	36.6	306.0	46.2	370.7	52.3	272.4	39.9	220.5
08 การก่อสร้าง	219.6	487.8	242.2	668.1	514.2	958.5	418.7	813.5	491.6	1,055.0	377.3	796.6
09 การค้าส่งและขายปลีก	775.4	2,244.4	839.6	2,413.3	923.8	2,441.5	944.6	2,503.9	690.5	2,426.7	674.8	2,406.0
10 การขนส่งและการ คมนาคม	272.4	619.4	284.0	662.6	323.3	822.1	376.6	647.9	413.7	937.0	333.8	781.6
11 การธนาคาร การ ประกันภัยและธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	126.5	231.6	157.6	268.4	203.7	371.2	229.5	404.4	256.6	452.2	195.1	349.6
12 การบริการ	808.6	1,398.4	716.7	1,338.5	917.6	1,645.0	1,047.0	1,846.2	1,225.1	1,873.3	943.0	1,638.5
13 การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	163.1	355.9	177.1	386.6	204.5	462.6	244.9	561.8	216.6	603.8	201.2	474.1
14 ที่อยู่อาศัย	40.4	126.0	41.0	126.1	43.4	132.9	44.5	135.6	46.1	140.5	43.1	132.2
GPP หรือ GRP	4,660.7 (GPP)	11,943.7 (GRP)	4,877.0 (GPP)	12,863.4 (GRP)	5,899.7 (GPP)	14,362.1 (GRP)	6,126.9 (GPP)	14,843.4 (GRP)	6,086.5 (GPP)	14,812.7 (GRP)	5,530.6 (GPP)	13,765.1 (GRP)

ที่มา: คำนวณจาก TABLE 54, 56, 58, 60, 64, 66 และสังคมแห่งชาติ

ในหนังสือผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523 กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ

ตารางที่ 17 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย และของภาคซึ่งคือพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด พ.ศ. 2519-2523
 ความราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices)

หน่วย : ล้านบาท

Sector	2519		2520		2521		2522		2523		เฉลี่ย 2519-2523	
	เชียงราย	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงราย	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงราย	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงราย	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงราย	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	เชียงราย	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด
01 เกษกรรม	1,488.7	4,563.6	1,185.7	4,773.9	1,178.9	4,912.2	1,185.2	4,977.8	1,138.9	4,627.1	1,231.5	4,771.0
02 ปศุสัตว์	253.6	710.9	418.6	950.7	260.2	949.2	302.5	994.5	334.2	1,021.5	317.8	925.4
03 ป่าไม้	36.1	360.6	27.0	242.9	95.0	339.7	23.0	246.2	30.1	183.5	42.2	274.6
04 การประมง	11.6	36.3	8.3	33.4	9.8	31.5	10.6	24.7	11.5	27.0	10.4	30.6
05เหมืองแร่และขุดหิน	33.0	232.9	31.5	147.1	39.9	315.7	36.6	353.9	38.6	343.5	35.9	298.6
06 การอุตสาหกรรม	109.6	532.6	109.1	610.6	113.3	674.0	150.2	762.3	138.9	749.2	124.2	665.7
07 การไฟฟ้าและประปา	8.1	52.1	6.0	101.2	6.0	306.0	9.7	370.7	11.6	272.4	9.1	220.5
08 การก่อสร้าง	137.9	467.8	199.2	666.1	196.7	956.5	99.0	813.5	145.7	1,055.0	153.9	796.6
09 การค้าส่งและขายปลีก	673.9	2,244.4	626.6	2,413.3	573.7	2,441.5	580.9	2,503.9	590.5	2,426.7	609.1	2,406.6
10 การขนส่งและคมนาคม	125.7	619.4	131.8	682.6	147.1	622.1	126.3	647.9	141.8	937.0	134.5	781.6
11 การธนาคาร การ ประกันภัยและธุรกิจ- อสังหาริมทรัพย์	53.2	231.6	54.0	268.4	72.0	371.2	72.8	404.4	81.4	452.2	66.5	349.6
12 การบริการ	236.8	1,369.4	233.0	1,338.5	269.0	1,645.0	264.7	1,646.2	202.3	1,973.3	257.2	1,638.5
13 การบริหารราชการ และป้องกันประเทศ	76.2	355.9	62.7	366.6	65.5	462.6	89.2	561.8	99.0	603.6	66.5	474.1
14 ที่อยู่อาศัย	46.3	126.0	32.6	126.1	34.5	132.9	35.0	135.6	36.3	140.5	37.4	132.2
GPP หรือ GRP	3,291.6 (GPP)	11,943.7 (GRP)	3,147.3 (GPP)	12,063.4 (GRP)	3,085.6 (GPP)	14,362.1 (GRP)	2,985.7 (GPP)	14,843.4 (GRP)	3,060.8 (GPP)	14,812.7 (GRP)	3,118.2 (GPP)	13,765.1 (GRP)

ที่มา : คำนวณจาก TABLE 54 , 56 , 58 , 60 , 64 , 66 ในหนังสือผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523
 กลมบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 16 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง และของภาคซึ่งคือพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด พ.ศ. 2519-2523
 ความราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices)

หน่วย : ล้านบาท

Sector	2519		2520		2521		2522		2523		เฉลี่ย 2519-2523	
	ลำปาง	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำปาง	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำปาง	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำปาง	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำปาง	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำปาง	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด
01 กสิกรรม	632.3	4,563.8	600.6	4,773.9	641.0	4,912.2	445.7	4,977.8	439.1	4,627.1	553.7	4,771.0
02 ปศุสัตว์	131.6	710.9	160.6	950.7	165.2	949.2	167.9	994.5	173.2	1,021.5	159.7	925.4
03 ป่าไม้	83.9	360.6	56.4	242.9	46.4	339.7	61.8	246.2	51.3	183.5	60.0	274.6
04 การประมง	1.5	36.3	1.4	33.4	1.6	31.5	1.6	24.7	2.0	27.0	1.7	30.6
05 เหมืองแร่และขุดหิน	19.4	232.9	22.2	247.1	36.6	315.7	88.5	353.9	85.8	383.5	50.5	298.6
06 การอุตสาหกรรม	143.6	532.1	167.9	610.6	196.8	674.0	200.3	762.3	185.3	749.2	176.8	665.7
07 การไฟฟ้าและประปา	9.4	52.1	50.4	101.2	253.4	306.0	304.5	370.7	197.1	272.4	163.0	220.5
08 การก่อสร้าง	76.6	467.6	164.8	668.1	189.5	956.5	217.9	813.5	266.5	1,055.0	187.1	796.6
09 การค้าส่งและขายปลีก	352.7	2,244.4	354.8	2,413.3	367.6	2,441.5	331.7	1,503.9	327.2	2,426.7	346.8	2,406.0
10 การขนส่งและคมนาคม	124.6	619.4	164.1	682.6	200.3	822.1	191.0	847.9	210.6	937.0	178.1	761.8
11 การธนาคาร การ ประกันภัยและธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	40.4	231.6	47.6	288.4	54.6	371.2	59.7	404.4	66.8	452.2	53.8	349.6
12 การบริการ	230.2	1,389.4	241.8	1,338.5	279.1	1,645.0	296.3	1,646.2	317.0	1,973.3	273.3	1,636.5
13 การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	73.1	355.9	80.5	386.6	98.1	462.6	117.1	561.8	123.2	603.8	96.4	474.1
14 หักอุตสาหกรรม	20.9	126.0	21.3	126.1	22.3	132.9	22.4	135.6	23.2	140.5	22.0	132.2
GPP หรือ GRP	1,941.1 (GPP)	11,943.7 (GRP)	2,134.4 (GPP)	12,863.4 (GRP)	2,552.5 (GPP)	14,362.12 (GRP)	2,518.6 (GPP)	14,843.4 (GRP)	2,488.3 (GPP)	14,812.72 (GRP)	2,327.0 (GPP)	13,765.1 (GRP)

ที่มา: คำนวณจาก TABLE 54 , 56 , 58 , 60 , 64 , 66 ในหนังสือสถิติภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523
 กองบัญชาประชาชน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 19 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดลำพูนและของภาคซึ่งคือพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด พ.ศ. 2519-2523
 ความราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices)

หน่วย : ล้านบาท

Sector	2519		2520		2521		2522		2523		เฉลี่ย 2519-2523	
	ลำพูน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำพูน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำพูน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำพูน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำพูน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	ลำพูน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด
01 กสิกรรม	653.0	4,563.8	654.3	4,773.9	546.1	4,912.2	723.1	4,977.8	684.5	4,627.1	652.3	4,771.0
02 ปศุสัตว์	60.3	710.9	43.2	950.7	121.7	949.2	85.7	994.5	87.1	1,021.5	79.5	925.4
03 ป่าไม้	11.7	360.6	18.6	242.9	35.9	339.7	4.0	246.2	2.4	183.5	14.5	274.6
04 การประมง	0.9	36.3	0.6	33.4	0.1	31.5	0.1	24.7	0.1	27.0	0.4	30.6
05 เหมืองแร่และขุดหิน	64.3	323.9	74.3	247.1	67.9	315.7	59.0	353.9	44.8	343.5	62.1	298.6
06 การอุตสาหกรรม	51.5	532.6	55.3	610.6	57.2	674.0	62.3	762.3	68.9	749.2	59.0	665.7
07 การไฟฟ้าและประปา	3.8	32.1	5.1	101.2	4.4	306.0	5.2	370.7	5.5	272.4	4.8	220.5
08 การก่อสร้าง	31.1	487.8	34.5	668.1	17.3	958.5	40.9	813.5	36.2	1,055.0	30.0	796.6
09 การค้าสูงและขายปลีก	293.3	2,244.4	297.9	2,413.3	279.8	2,441.5	317.7	2,503.9	309.9	2,426.7	299.7	2,406.0
10 การขนส่งและคมนาคม	91.2	619.4	96.4	682.6	122.9	822.1	122.2	847.9	135.8	937.0	113.7	781.8
11 การธนาคาร การ ป้องกันและธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	7.5	231.6	9.5	288.4	12.3	371.2	14.6	404.4	16.3	452.2	12.0	349.6
12 การบริการ	76.9	1,389.4	85.1	1,338.5	95.7	1,645.0	101.8	1,846.2	107.4	1,973.3	93.0	1,638.5
13 การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	26.0	355.9	28.3	386.6	33.3	462.6	41.3	561.8	44.8	603.8	34.7	474.1
14 ที่อยู่อาศัย	11.8	126.0	12.0	126.1	12.6	132.9	12.8	135.6	13.2	140.5	12.5	132.2
GPP หรือ GRP	1,383.3 (GPP)	11,943.7 (GRP)	1,415.1 (GPP)	12,863.4 (GRP)	1,406.5 (GPP)	14,362.1 (GRP)	1,580.7 (GPP)	14,843.4 (GRP)	1,556.9 (GPP)	14,812.7 (GRP)	1,466.5 (GPP)	13,765.1 (GRP)

ที่มา: คำนวณจาก TABLE 54, 56, 58, 60, 64, 66 ในหนังสือสถิติภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 20 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และของภาคซึ่งคือพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด พ.ศ. 2519-2523
 ความราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices)

หน่วย : ล้านบาท

Sector	2519		2520		2521		2522		2523		เฉลี่ย 2519-2523	
	แม่ฮ่องสอน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	แม่ฮ่องสอน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	แม่ฮ่องสอน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	แม่ฮ่องสอน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	แม่ฮ่องสอน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	แม่ฮ่องสอน	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด
01 กสิกรรม	180.3	4,563.8	167.6	4,773.9	144.9	4,912.2	180.6	4,977.8	161.0	4,627.1	166.9	4,771.0
02 ปศุสัตว์	29.6	710.9	41.9	950.7	25.1	949.2	30.7	994.5	31.2	1,021.5	31.7	925.4
03 ป่าไม้	175.6	360.6	86.2	242.9	120.7	339.7	153.2	246.2	97.0	183.5	126.5	274.6
04 การประมง	0.5	36.3	0.9	33.4	0.2	31.5	0.2	24.7	0.2	27.0	0.4	30.6
05 เหมืองแร่และขยหิน	13.7	232.9	14.7	247.1	26.1	315.7	31.4	353.9	39.3	143.5	25.0	298.6
06 การอุตสาหกรรม	28.5	532.6	26.6	610.6	35.2	674.0	44.8	762.3	31.5	749.2	33.3	665.7
07 การไฟฟ้าและประปา	0.7	52.1	0.9	101.2	0.9	306.0	1.3	370.7	1.5	272.4	1.1	220.5
08 การก่อสร้าง	23.5	487.6	12.7	668.1	10.3	958.5	12.9	813.5	20.1	1,055.0	15.9	796.6
09 การค้าส่งและขายปลีก	149.1	2,244.4	119.0	2,413.3	118.9	2,441.5	150.2	2,503.9	125.4	2,426.7	132.5	2,406.0
10 การขนส่งและคมนาคม	5.5	619.4	7.1	682.6	8.4	822.1	7.8	847.9	8.5	937.0	7.5	781.8
11 การธนาคาร การ ประกันภัยและธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์	2.0	231.6	2.9	268.4	3.9	371.2	4.5	404.4	5.1	452.2	3.7	349.6
12 การบริการ	36.9	1,389.4	38.7	1,338.5	41.9	1,645.0	45.7	1,846.2	47.5	1,973.3	42.1	1,638.5
13 การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	16.5	355.9	18.0	386.6	23.4	462.6	28.4	561.8	29.8	603.8	23.2	474.1
14 หักอุตสาหกรรม	4.6	126.0	4.7	126.1	4.9	132.9	4.9	135.6	5.1	140.5	4.8	132.2
GPP หรือ GRP	667.0 (GPP)	11,943.7 (GRP)	542.1 (GPP)	12,863.4 (GRP)	564.8 (GPP)	14,362.1 (GRP)	696.6 (GPP)	14,843.4 (GRP)	603.2 (GPP)	14,812.7 (GRP)	614.7 (GPP)	13,765.1 (GRP)

ที่มา : คำนวณจาก TABLE 54,56,58,60,64,66 และสังคมแห่งชาติ

ในหนังสือสถิติภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523 กองบัญชาการสถิติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ

ตารางที่ 21 แสดงมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา และชนบทภาคซึ่งก็คือพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด พ.ศ. 2519-2523 ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515 (Constant 1972 prices)

หน่วย : ล้านบาท

Sector	2519		2520		2521		2522		2523		เฉลี่ย 2519-2523	
	พะเยา	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	พะเยา	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	พะเยา	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	พะเยา	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	พะเยา	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด	พะเยา	พื้นที่ศึกษา 6 จังหวัด
01 กสิกรรม	-	4,563.8	465.5	4,773.9	386.1	4,912.2	376.3	4,977.8	361.8	4,627.1	397.4	4,771.
02 ปศุสัตว์	-	710.9	6.7	950.7	99.1	949.2	110.8	994.5	144.4	1,021.5	90.3	925.
03 ป่าไม้	-	360.6	-	242.9	6.2	339.7	3.7	246.2	2.3	283.5	4.1	274.
04 การประมง	-	36.3	3.7	33.4	2.8	31.5	1.2	24.7	1.4	27.0	2.3	30.
05 เหมืองแร่และขุดหิน	-	232.9	-	247.1	1.5	315.7	1.4	353.9	1.3	343.5	1.4	296.
06 การอุตสาหกรรม	-	532.6	25.2	610.6	28.9	674.0	31.9	762.3	42.7	749.2	31.7	665.
07 การไฟฟ้าและประปา	-	52.1	2.3	101.2	2.7	306.0	3.8	370.7	4.4	272.4	3.3	220.
08 การก่อสร้าง	-	487.6	14.7	666.1	28.5	956.5	34.1	813.5	74.9	1,055.0	36.1	796.
09 การค้าสูงและขายปลีก	-	2,244.4	175.4	2,413.3	177.7	2,441.5	178.6	2,503.9	183.2	2,426.7	176.8	2,406.
10 การขนส่งและคมนาคม	-	619.4	0.2	662.6	20.1	822.1	24.0	847.9	26.6	937.0	17.7	781.
11 การธนาคาร การประกันภัยและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	-	231.6	18.3	268.4	24.7	371.2	23.3	404.4	26.0	452.2	23.1	349.
12 การบริการ	-	1,369.4	23.2	1,338.5	41.7	1,645.0	88.7	1,846.2	94.0	1,973.3	61.9	1,638.
13 การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	-	355.9	-	386.6	17.8	462.6	40.9	561.8	45.4	603.8	34.7	474.
14 หักอุตสาหกรรม	-	126.0	14.3	126.1	15.2	132.9	16.0	135.6	16.6	140.5	15.5	132.
GPP หรือ GRP	- (GPP)	11,943.7 (GRP)	747.5 (GPP)	12,863.4 (GRP)	853.0 (GPP)	14,362.1 (GRP)	934.9 (GPP)	14,843.4 (GRP)	995.0 (GPP)	14,812.7 (GRP)	882.6 (GPP)	13,765. (GRP)

ที่มา : คำนวณจาก TABLE 54,56,58,60,64,66 ในหนังสือสถิติภาคและจังหวัด ฉบับปี 2523 ของบัญชีประชาชาติ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 22 แสดงค่า Location Quotient ของแต่ละสาขาเศรษฐกิจของแต่ละ
จังหวัด ในพื้นที่ศึกษา เฉลี่ย พ.ศ. 2519-2523

Sector	เชียงใหม่	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา
01 กสิกรรม	0.9644	1.1395	0.6865	1.2814	0.8772	1.2991
02 ปศุสัตว์	0.7275	1.5160	1.0208	0.8053	0.7671	1.5219
03 ป่าไม้	0.2619	0.6784	0.2925	0.4950	10.3159	0.2329
04 การประมง	1.3014	1.5003	0.3286	0.1225	0.2927	1.1723
05 เหมืองแร่และ ยอหิน	1.0361	0.5307	1.0004	1.9494	1.8748	0.0731
06 การอุตสาหกรรม	0.9164	0.8236	1.5888	1.8308	1.1202	0.7427
07 การไฟฟ้าและ การประปา	0.4504	0.1822	4.3728	0.2040	0.1117	0.2334
08 การก่อสร้าง	1.1788	0.8639	0.3894	0.3530	0.4470	0.7459
09 การค้าส่งและ การขายปลีก	0.9049	1.1176	0.8526	1.1676	1.2332	1.1590
10 การขนส่งและ การคมนาคม	1.0627	0.7595	1.3476	1.3632	0.2148	0.3531
11 การธนาคาร การประกันภัย และธุรกิจอสัง- หาริมทรัพย์	1.3890	0.8397	0.9103	0.3217	0.2370	1.0305
12 การบริการ	1.4324	0.6929	0.9867	0.5343	0.5754	0.5892
13 การบริหารราชการ และการ ป้องกันประเทศ	1.0562	0.8054	1.2277	0.6861	1.0958	1.1415
14 ที่อยู่อาศัย	0.8114	1.2489	0.9844	0.8863	0.8131	1.8286

ตารางที่ 23 แสดงการส่งออกและนำเข้าระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา
โดยให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นหลักในช่วง พ.ศ. 2519-2523

Sector	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา
01 กสิกรรม	นำเข้า	ส่งออก		ส่งออก		ส่งออก
02 ปศุสัตว์	นำเข้า	ส่งออก	ส่งออก			ส่งออก
03 ป่าไม้	นำเข้า		ส่งออก		ส่งออก	
04 การประมง	ส่งออก		นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า	
05 เหมืองแร่และ ยอหิน	ส่งออก	นำเข้า				นำเข้า
06 การอุตสาหกรรม	นำเข้า		ส่งออก		ส่งออก	
07 การไฟฟ้าและ การประปา	นำเข้า		ส่งออก			
08 การก่อสร้าง	ส่งออก	นำเข้า		นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า
09 การค้าส่งและ การขายปลีก	นำเข้า	ส่งออก		ส่งออก	ส่งออก	ส่งออก
10 การขนส่งและ การคมนาคม	ส่งออก	นำเข้า			นำเข้า	นำเข้า
11 การธนาคาร การประกันภัย และธุรกิจอสัง- หาริมทรัพย์	ส่งออก	นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า	
12 การบริการ	ส่งออก	นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า	นำเข้า
13 การบริหารราชการ และการ ป้องกันประเทศ	ส่งออก	นำเข้า		นำเข้า		
14 ที่อยู่อาศัย	นำเข้า	ส่งออก				ส่งออก

ตารางที่ 24 มูลค่าของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ส่งออกจากจังหวัดเชียงใหม่ไปยังจังหวัดอื่น
หรือจากจังหวัดอื่นมายังจังหวัดเชียงใหม่ (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515)
เฉลี่ย พ.ศ. 2519-2523

หน่วย : ล้านบาท

Sector	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา
01 กสิกรรม		121.0		127.4		88.3
02 ปศุสัตว์		105.7	32.3			40.6
03 ป่าไม้			33.7		111.0	
04 การประมง	ลำปาง 3.5 ลำพูน 3.0 แม่ฮ่องสอน 1.2					
05 เหมืองแร่และย่อยหิน	เชียงใหม่ 21.9 พะเยา 15.9					
06 การอุตสาหกรรม			53.3		5.5	
07 การไฟฟ้าและประปา			102.9			
08 การก่อสร้าง	เชียงใหม่ 36.3 ลำพูน 55.5 แม่ฮ่องสอน 23.4 พะเยา 19.1					
09 การค้าส่งและขายปลีก		74.1		53.3	31.7	33.8
10 การขนส่งและคมนาคม	เชียงใหม่ 34.3 แม่ฮ่องสอน 26.6 พะเยา 30.7					
11 การธนาคาร ประกัน ภัย และธุรกิจอสังหา ริมทรัพย์	เชียงใหม่ 27.8 ลำปาง 19.9 ลำพูน 31.5 แม่ฮ่องสอน 16.2					
12 การบริการ	เชียงใหม่ 175.5 ลำปาง 86.9 ลำพูน 124.0 แม่ฮ่องสอน 56.4 พะเยา 76.4					
13 การบริหารราชการ และป้องกันประเทศ	เชียงใหม่ 17.2 ลำพูน 14.8					
14 ที่อยู่อาศัย		8.3				7.4

ตารางที่ 25 มูลค่าของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่จังหวัดเชียงใหม่ส่งออกไปยัง หรือนำเข้ามาจาก
จังหวัดอื่น ๆ และจังหวัดอื่น ๆ ส่งออกไปยังหรือนำเข้ามาจากจังหวัดเชียงใหม่
(ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519-2523 (+ส่งออก -นำเข้า)
หน่วย : ล้านบาท

Sector	เชียงใหม่	เชียงใหม่	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา
01 กสิกรรม	-336.7	+121.0		+127.4		+88.3
02 ปศุสัตว์	-178.6	+105.7	+32.3			+40.6
03 ป่าไม้	-144.7		+33.7		+111.0	
04 การประมง	+ 7.7		- 3.5	- 3.0	- 1.2	
05เหมืองแร่และย่อยหิน	+ 37.8	- 21.9				-15.9
06 อุตสาหกรรม	- 58.8		+53.3		+ 5.5	
07 การไฟฟ้าและประปา	-102.9		+102.9			
08 การก่อสร้าง	+134.3	- 36.3		- 55.5	- 23.4	-19.1
09 การค้าส่งและขายปลีก	-192.9	+ 74.1		+ 53.3	+ 31.7	+33.8
10 ขนส่งและคมนาคม	+ 91.6	- 34.3			- 26.6	-30.7
11 การธนาคาร ประกันภัย ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	+ 95.4	- 27.8	-19.9	- 31.5	- 16.2	
12 การบริการ	+519.2	-175.5	-86.9	-124.0	- 56.4	-76.4
13 การบริหารราชการและ ป้องกันประเทศ	+ 32.0	- 17.2		- 14.8		
14 ที่อยู่อาศัย	- 15.7	+ 8.3				+ 7.4
รวม	-112.3	- 3.9	+111.9	- 48.1	+ 24.4	+28.0

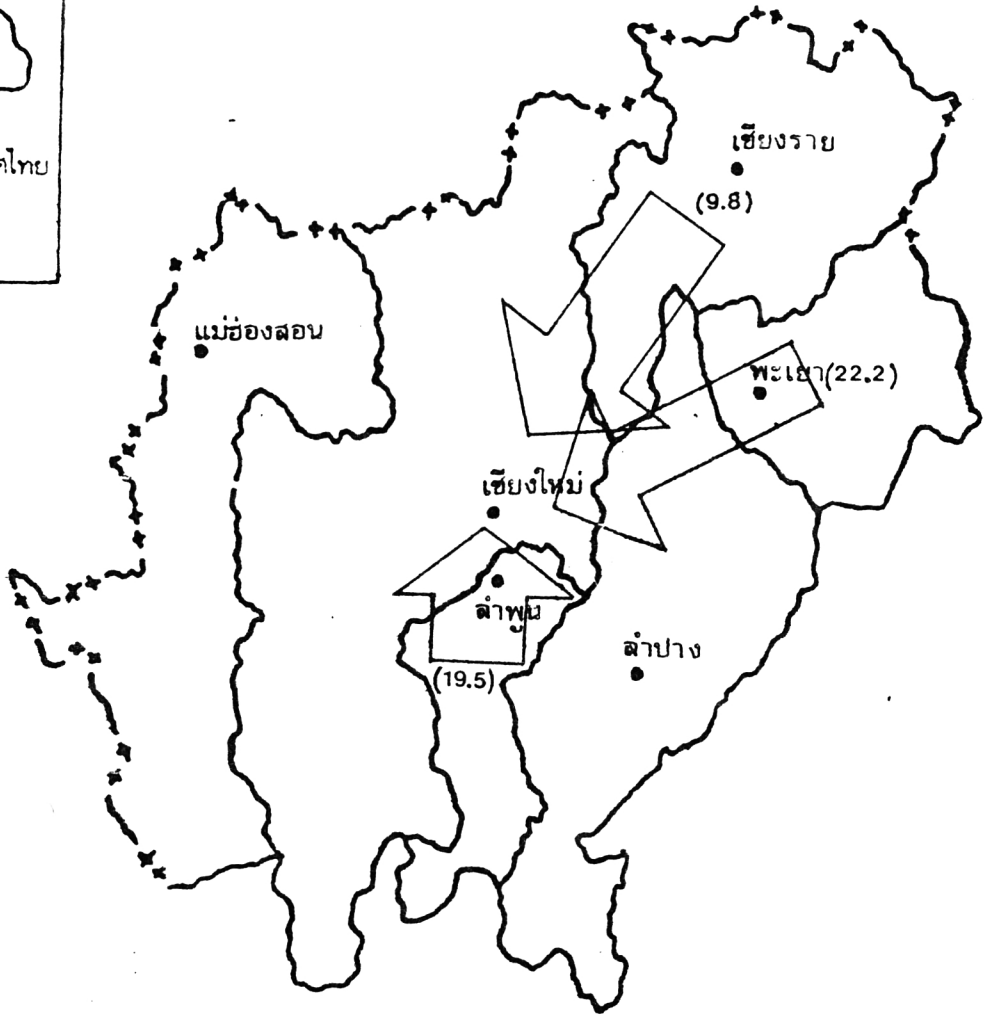
ที่มา : จากตารางที่ 24

ตารางที่ 26 ร้อยละ (%) ของมูลค่าแต่ละสาขาเศรษฐกิจที่จังหวัดอื่น ๆ ส่งออกไปยัง หรือนำเข้ามาจากจังหวัดเชียงใหม่ คัดเทียบกับมูลค่าเพิ่มของแต่ละสาขาเศรษฐกิจนั้น เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523 (+ ส่งออก - นำเข้า)

หน่วย %

Sector	เชียงราย	ลำปาง	ลำพูน	แม่ฮ่องสอน	พะเยา
01 กสิกรรม	+ 9.8		+ 19.5		+ 22.2
02 ปศุสัตว์	+33.3	+20.2			+ 45.0
03 ป่าไม้		+56.2		+ 87.7	
04 การประมง		-206.9	-750.0	-300.0	
05เหมืองแร่และย่อยหิน	-61.0				-1,135.7
06 อุตสาหกรรม		+29.8		+ 16.5	
07 การไฟฟ้าและการประปา		+63.1			
08 การก่อสร้าง	-23.3		-185.0	-147.2	- 50.1
09 การค้าส่งและการขายปลีก	+12.2		+ 17.8	+ 23.9	+ 18.9
10 การขนส่งและการคมนาคม	-25.5			-354.7	-173.4
11 การธนาคาร การประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	-41.8	-37.0	-262.5	-437.8	
12 การบริการ	-68.2	-31.8	-132.8	-134.0	-123.4
13 การบริหารราชการและ การป้องกันประเทศ	-19.9			- 42.7	
14 ที่อยู่อาศัย	+22.2				+ 47.7

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 25

แผนที่ 7 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

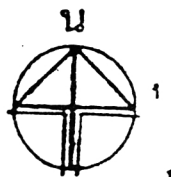
สาขา 01 กสิกรรม

1 มม. = 10 ล้านบาท

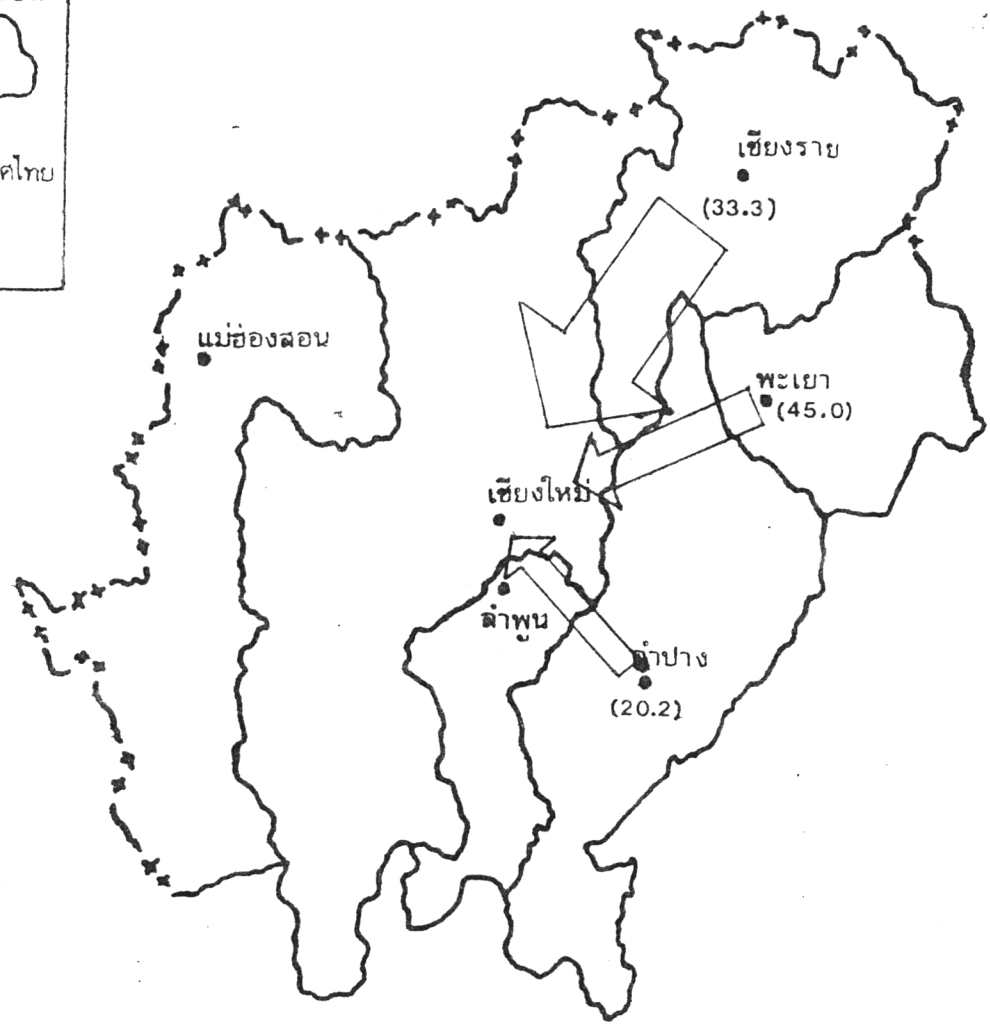
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

0 30 60 กม.

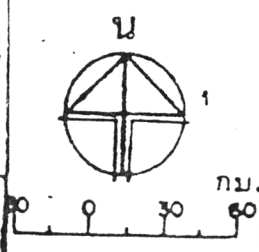
แผนที่ 8 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่าง
 จังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตาม
 ราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523
 สาขา 02 ปศุสัตว์

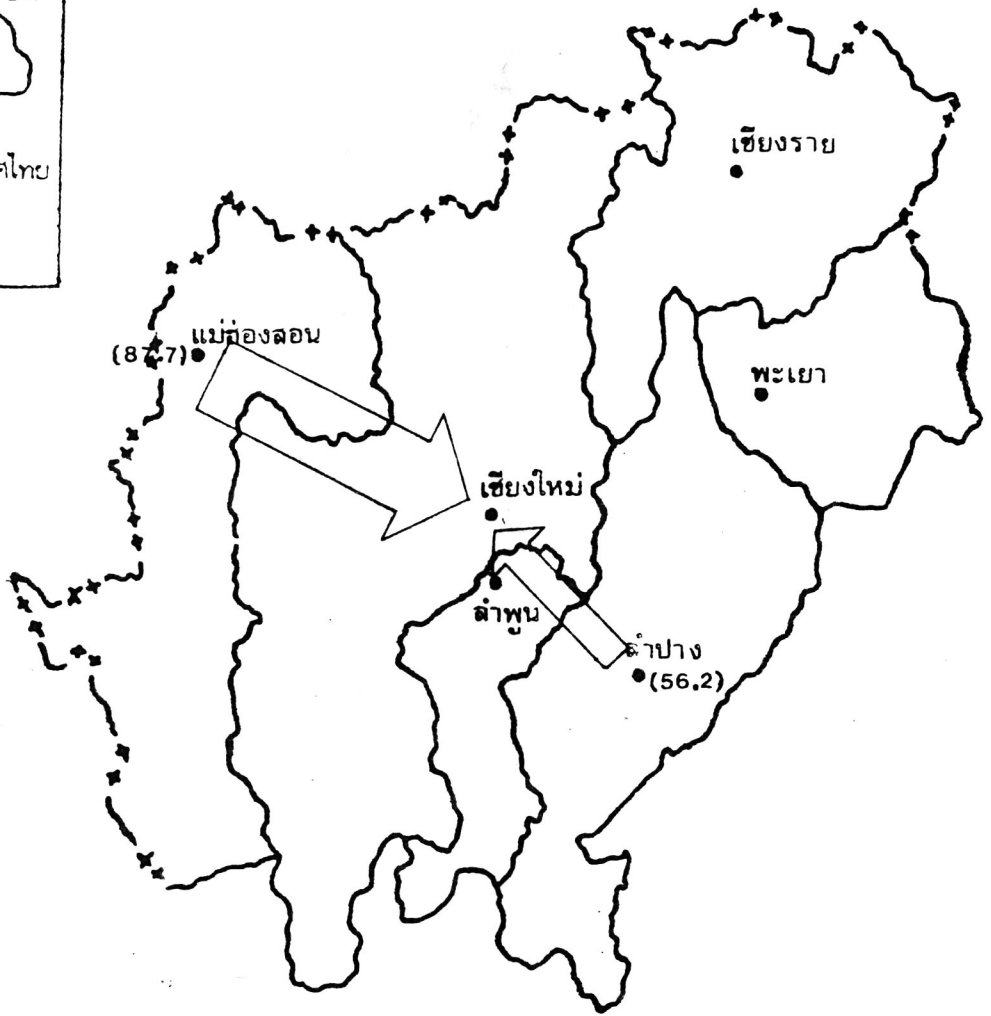
1 มม. = 10 ล้านบาท

ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 8 จังหวัด
 ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

แผนที่ 9 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

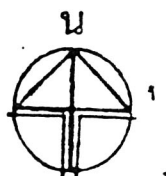
สาขา 03 ป่าไม้

1 ซม. = 10 ล้านบาท

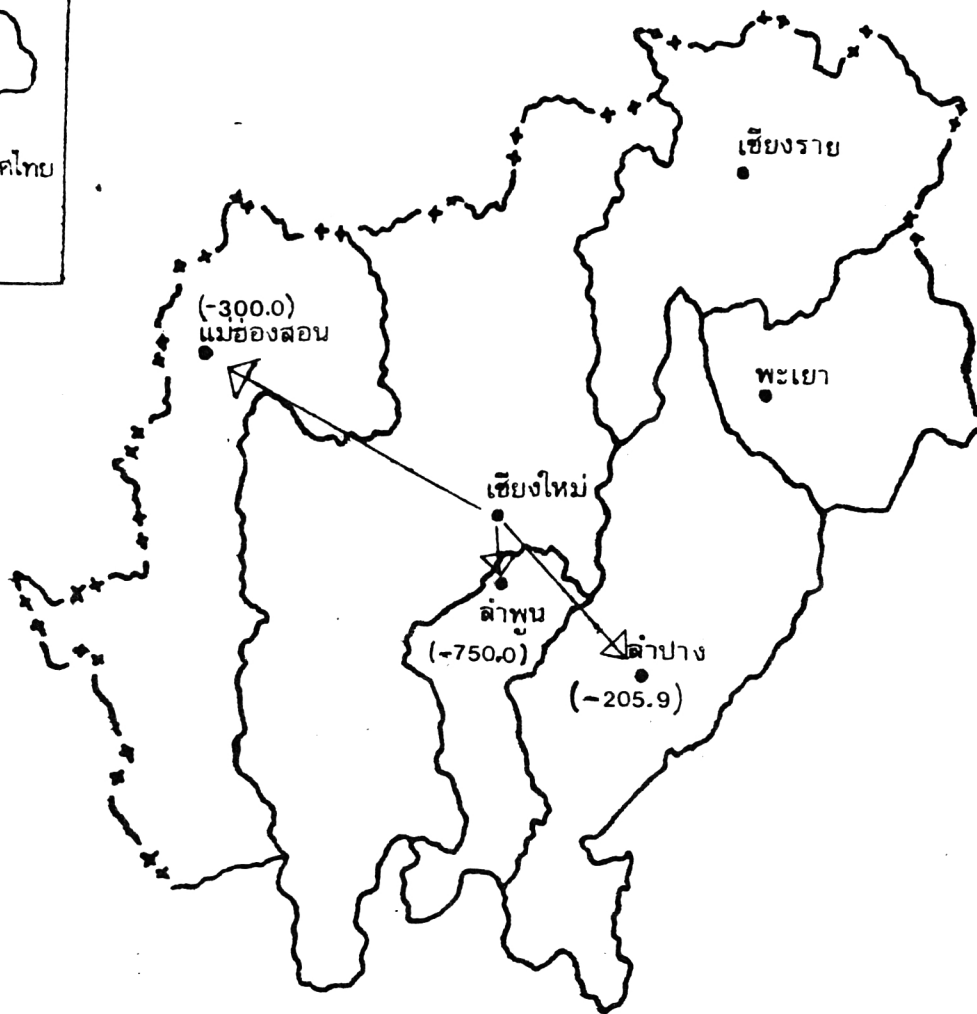
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

0 30 60 กม.

แผนที่ 10 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

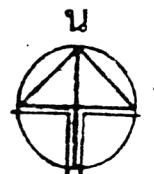
สาขา 04 การประมง

1 มม. = 10 ล้านบาท

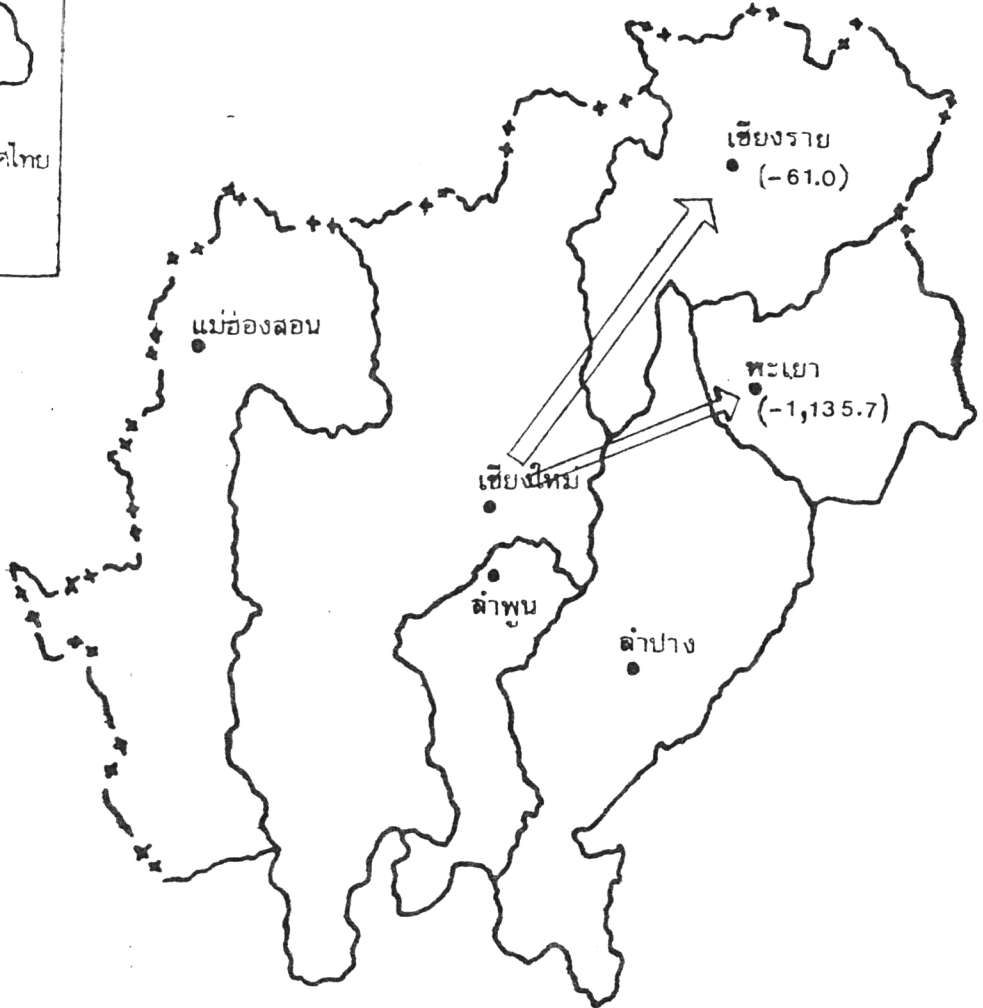
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ :
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม. 0 30 60

แผนที่ 11 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

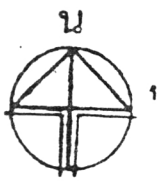
สาขา 05 เหมืองแร่และย่อยหิน

1 มม. = 10 ล้านบาท

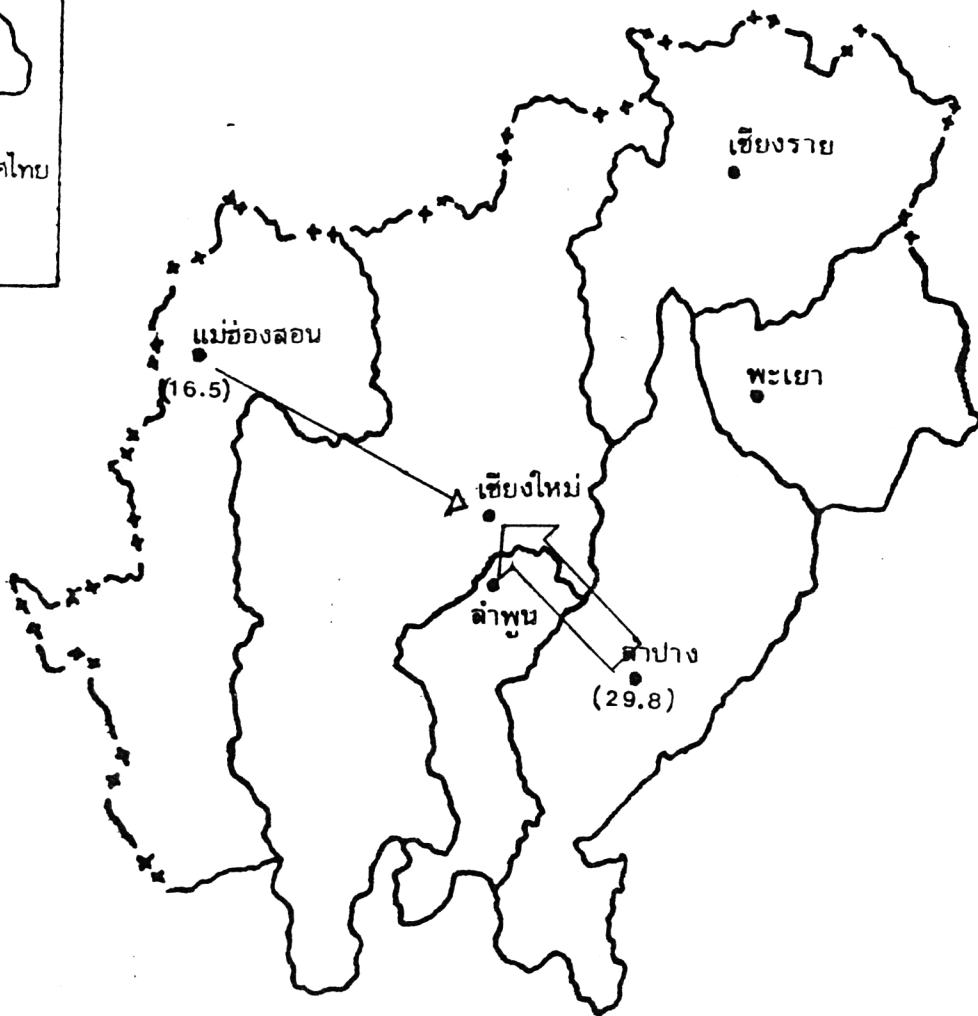
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม. 0 30 60

แผนที่ 12 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่าง
จังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆในพื้นที่ที่ศึกษา (ตาม
ราคาคงที่ พ.ศ.2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

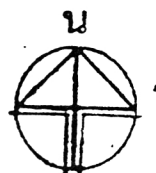
สาขา 06 การอุตสาหกรรม

1 มม. = 10 ล้านบาท

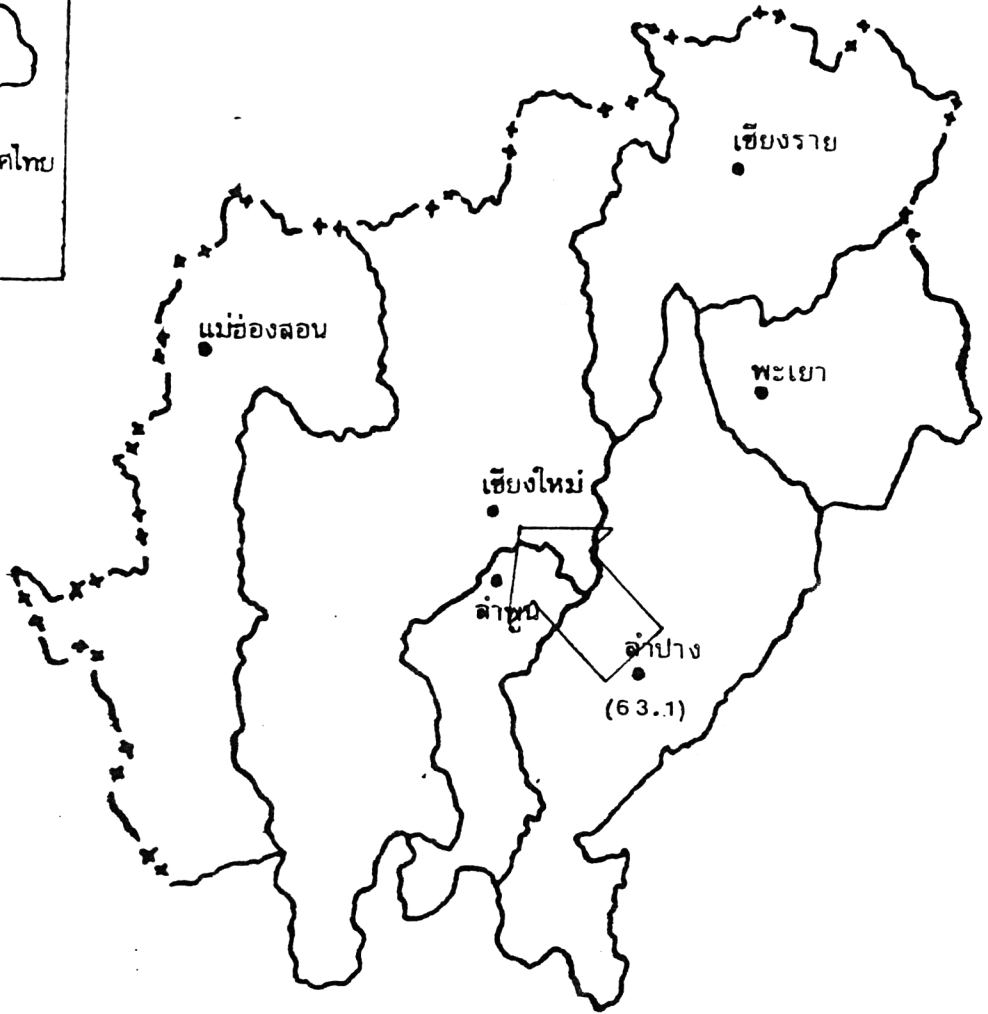
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม. 0 30 60

แผนที่ 13 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่าง
จังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตาม
ราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

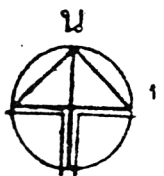
สาขา 07 การไฟฟ้าและการประปา

— 1 มม. = 10 ล้านบาท

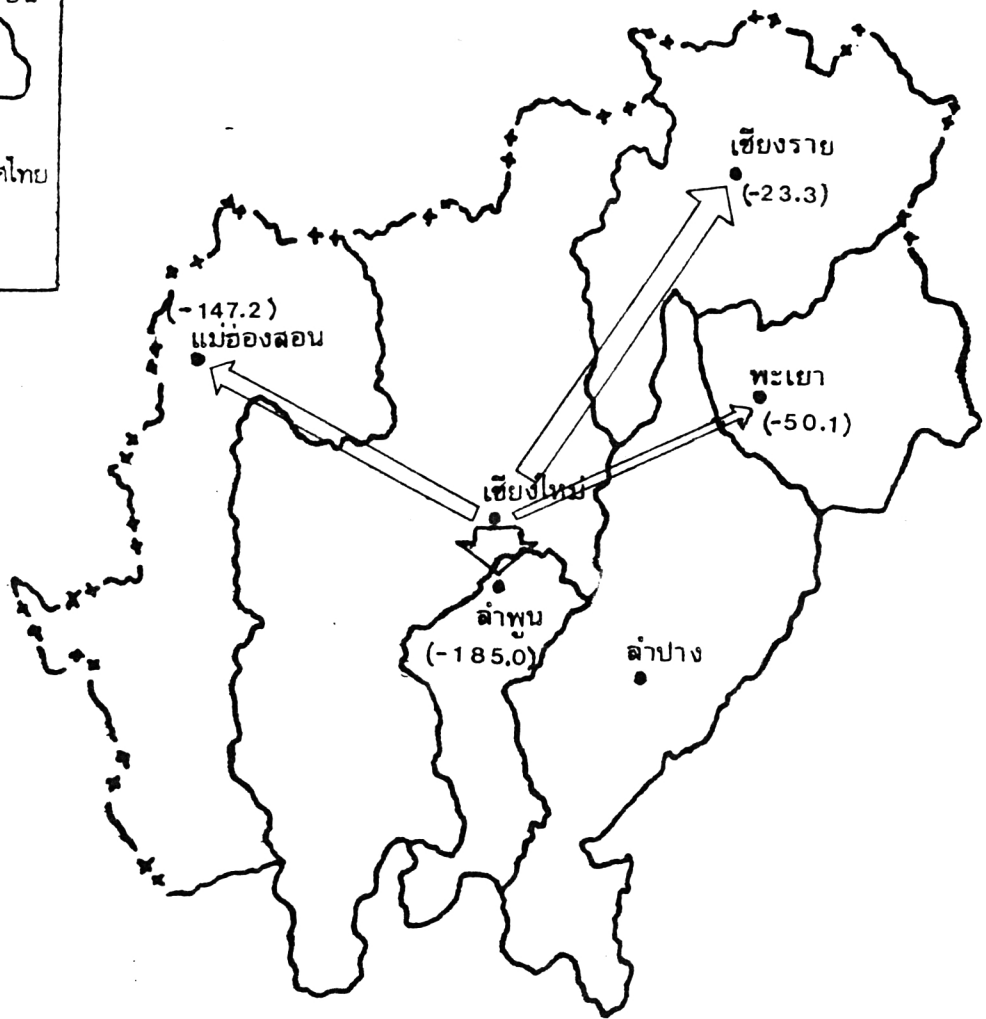
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ :
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม. 0 30 60

แผนที่ 14 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

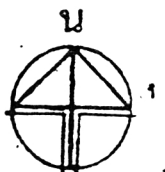
สาขา 08 การก่อสร้าง

1 มม. = 10 ล้านบาท

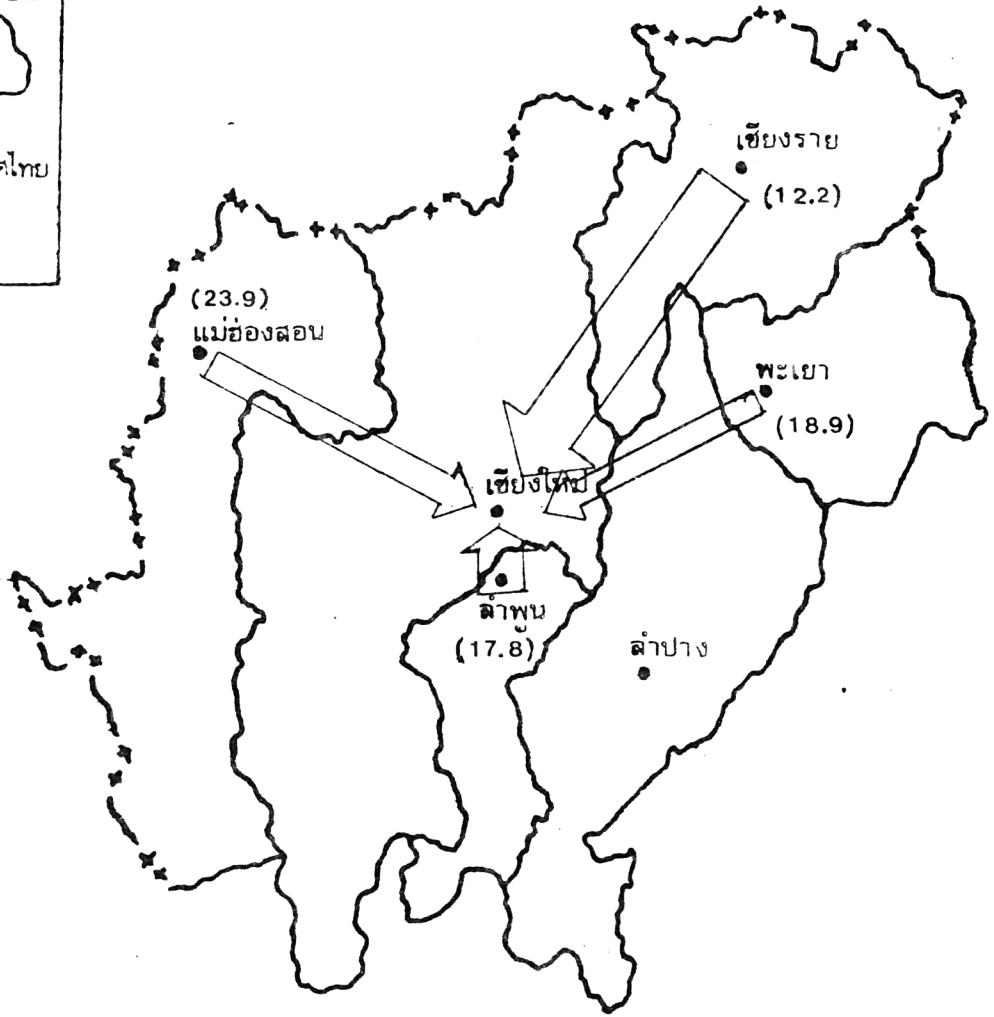
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม. 0 30 60

แผนที่ 15 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

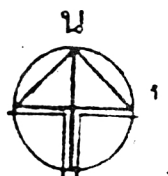
สาขา 09 การค้าส่งและการขายปลีก

1 มม. = 10 ล้านบาท

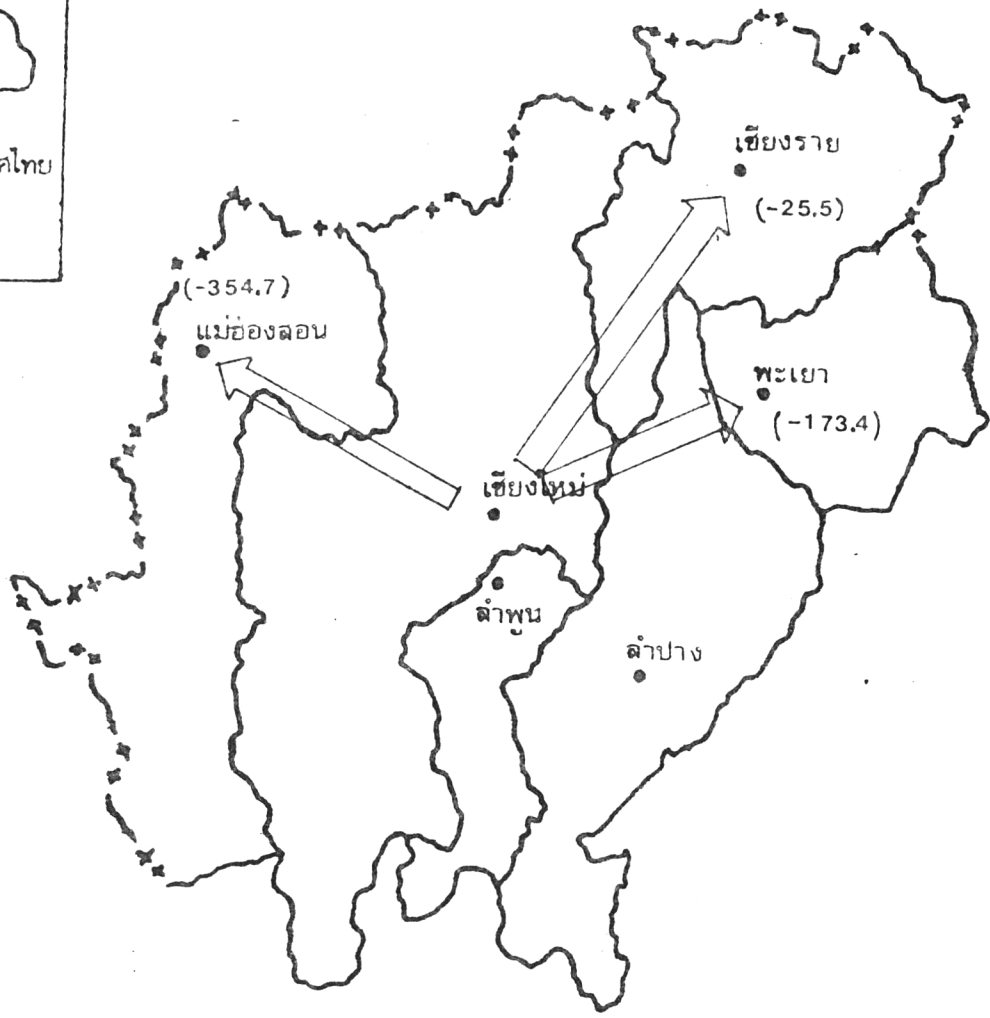
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

0 30 60 กม.

แผนที่ 16 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

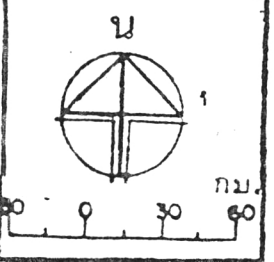
สาขา 10 การขนส่งและการคมนาคม

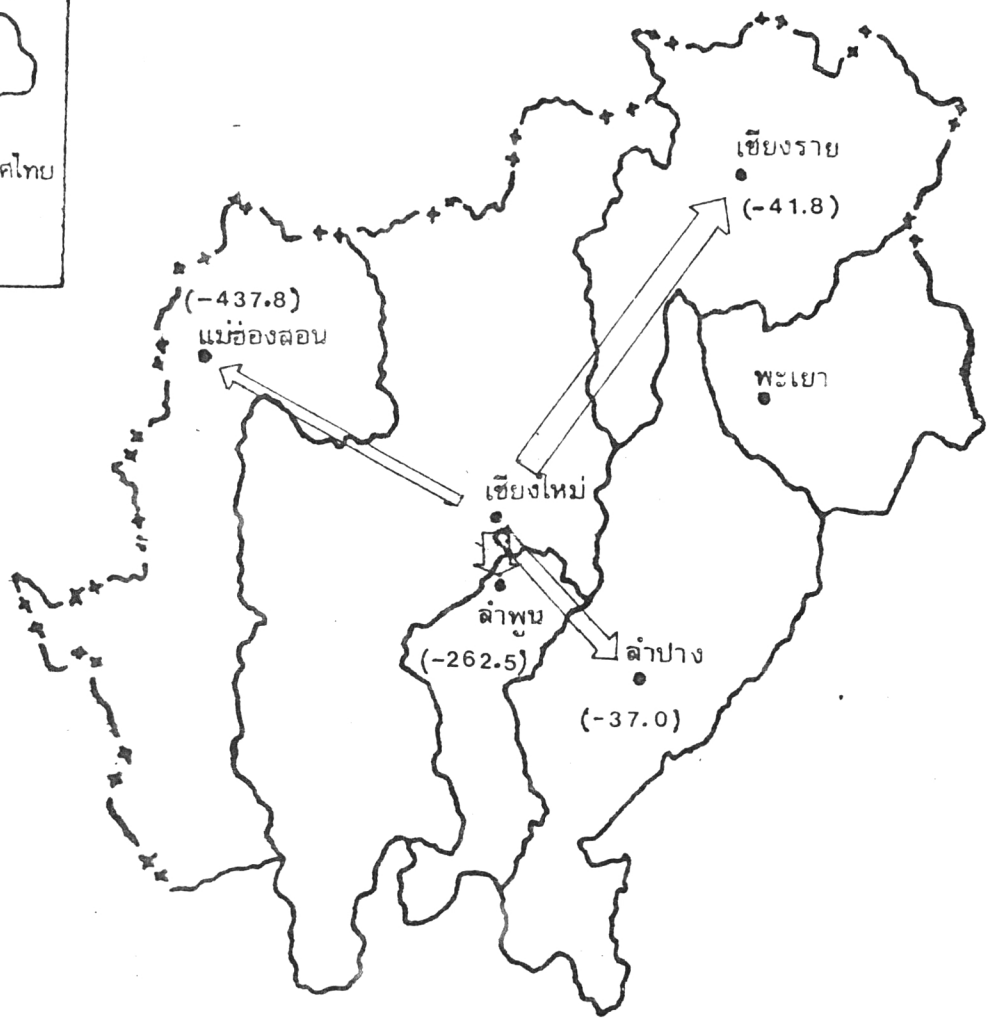
1 มม. = 10 ล้านบาท

ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

แผนที่ 17 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

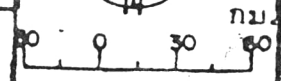
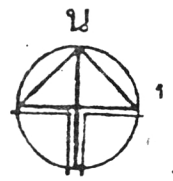
สาขา 11 การธนาคาร ประกันภัย ฯ

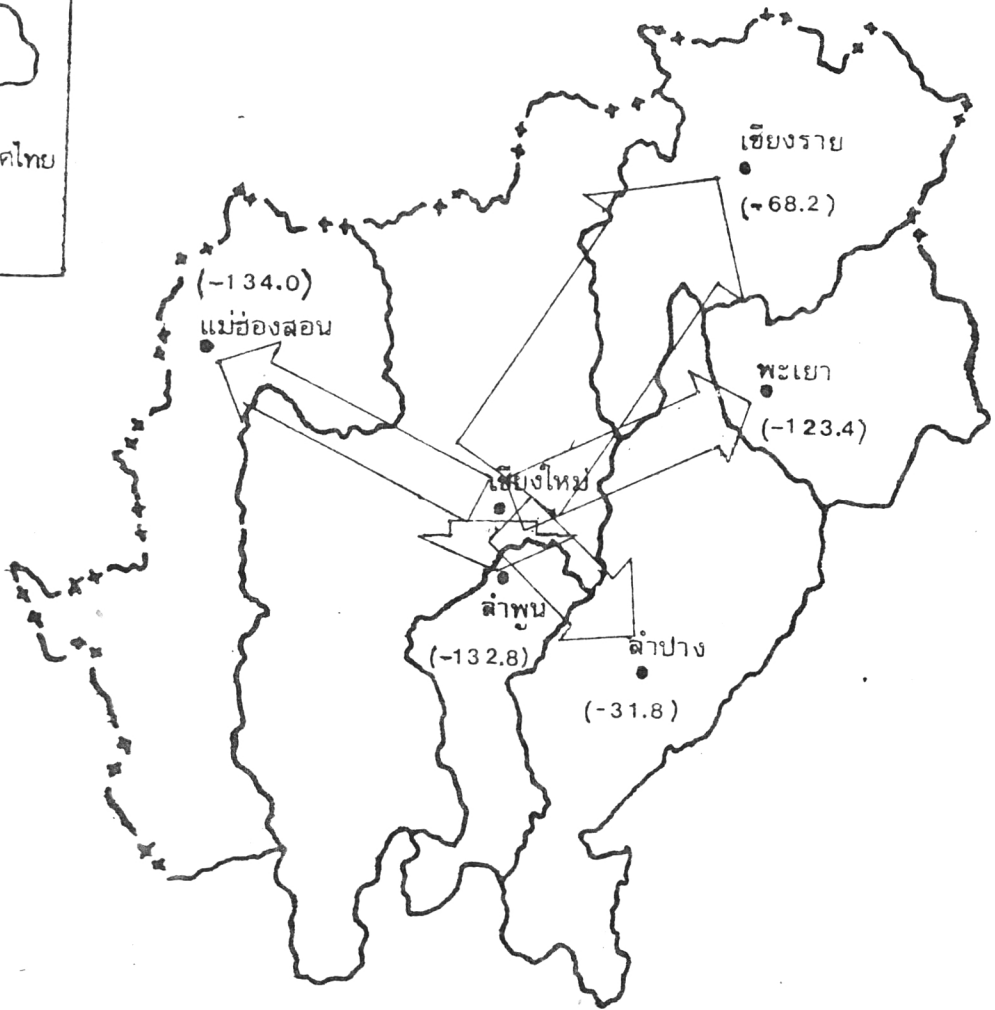
1 มม. = 10 ล้านบาท

ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

แผนที่ 18 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

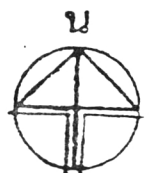
สาขา 12 การบริการ

1 มม. = 10 ล้านบาท

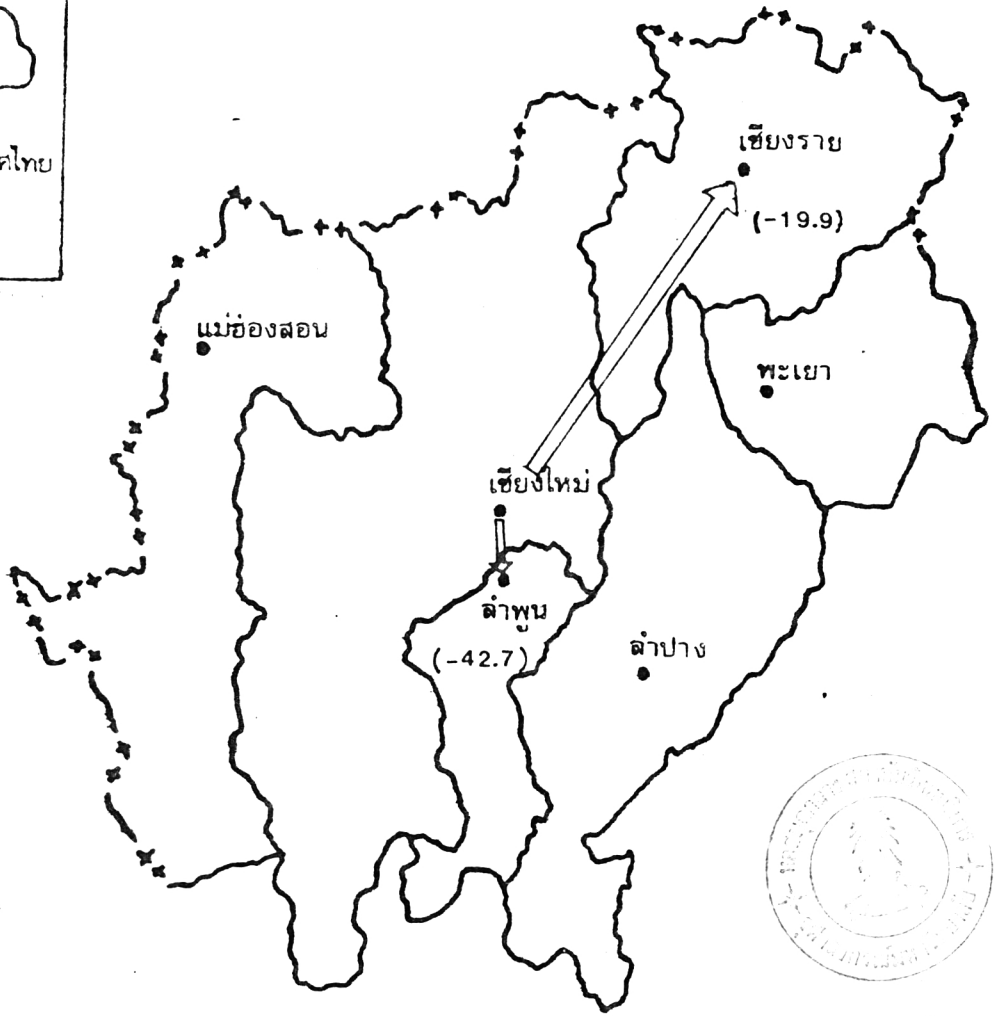
ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม.
0 30 60

แผนที่ 19 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา (ตามราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

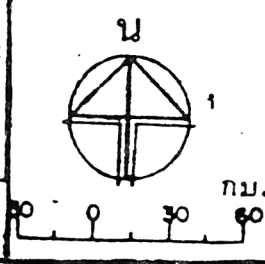
สาขา 13 การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ

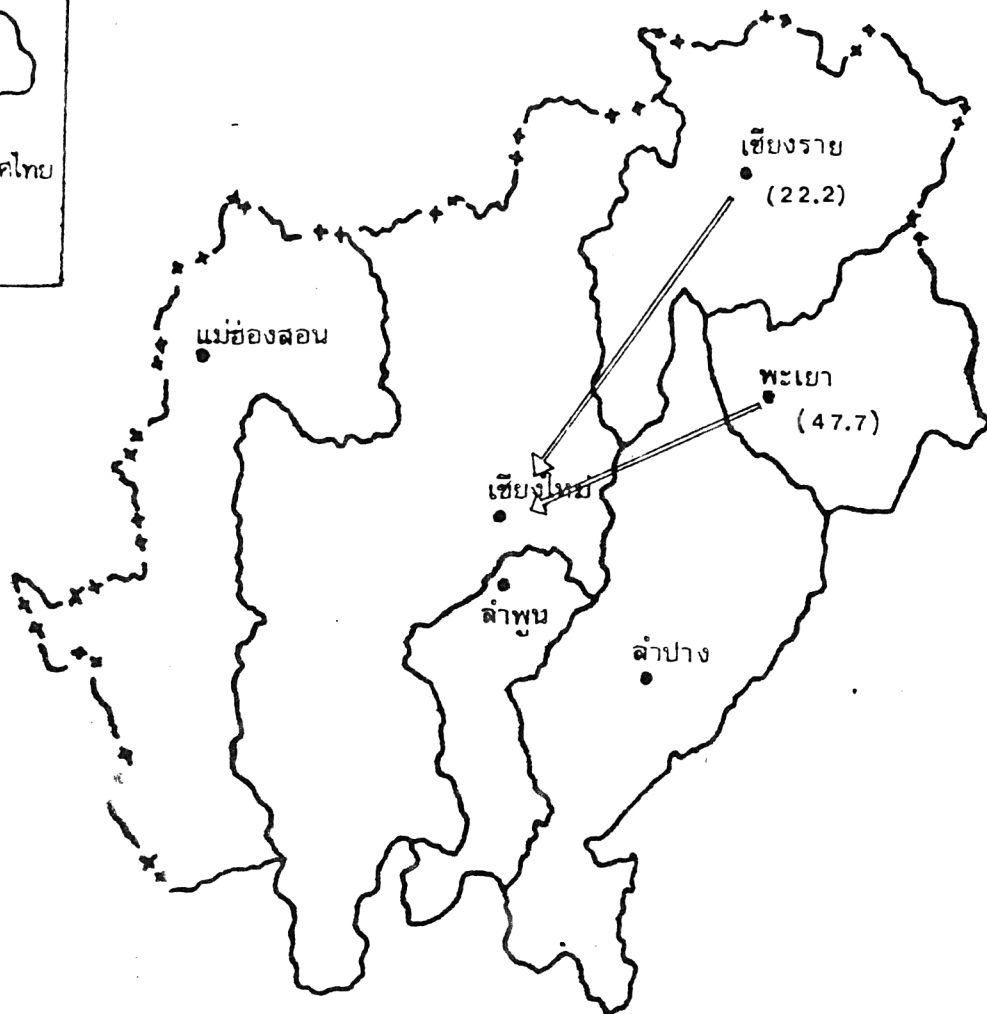
1 มม. = 10 ล้านบาท

ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

แผนที่ 20 มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ส่งออกหรือนำเข้าระหว่าง
จังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่นๆในพื้นที่ที่ศึกษา (ตาม
ราคาคงที่ พ.ศ. 2515) เฉลี่ย พ.ศ. 2519 - 2523

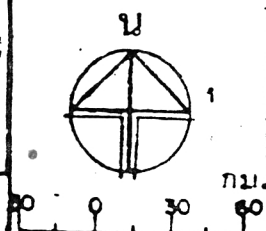
สาขา 14 ที่อยู่อาศัย

1 มม. = 10 ล้านบาท

ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละซึ่งคิดเทียบกับมูลค่าเพิ่ม

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่:
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ตารางที่ 25 และ 26 และแผนที่ ๗ - 11 เราจะสามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับจังหวัดอื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษาได้ดังนี้

ในสาขา 01 กลีกรม นั้น จังหวัดเชียงใหม่ได้นำผลผลิตทางกลีกรมเข้ามาจากจังหวัดลำพูน เชียงราย และพะเยา เป็นมูลค่าปีละ 127.4, 121.0 และ 88.3 ล้านบาท ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนมูลค่าที่ส่งออกกับมูลค่าเพิ่มหรือมูลค่าผลผลิตในสาขานี้ทั้งหมดของจังหวัดที่ส่งออก จะเห็นได้ว่า ลำพูน ส่งมา 19.5 % พะเยา ส่งมา 22.2 % แสดงว่า จังหวัดเชียงใหม่เป็นตลาดรับซื้อที่สำคัญในผลผลิตสาขากลีกรมของจังหวัดลำพูน และพะเยา

ในสาขา 02 ปศุสัตว์ จังหวัดเชียงใหม่นำเข้ามาจากเชียงรายปีละ 105.7 ล้านบาท จากพะเยา 40.6 ล้านบาท จากลำปาง 32.3 ล้านบาท คิดการส่งออกเป็นเปอร์เซ็นต์ของมูลค่าที่ผลิตได้ในสาขานี้ทั้งหมดของแต่ละจังหวัดเท่ากับ 33.3, 45.0 และ 20.2 ล้านบาท ตามลำดับ แสดงว่า เชียงใหม่ เป็นตลาดรับซื้อปศุสัตว์ที่สำคัญของเชียงราย และพะเยา

ในสาขา 03 ป่าไม้ นั้น เชียงใหม่นำเข้ามาจากแม่ฮ่องสอนปีละ 111.0 ล้านบาท และลำปางปีละ 33.7 ล้านบาท ซึ่งเมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของการส่งออกเทียบกับผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้แล้ว แม่ฮ่องสอนจะส่งป่าไม้มายังเชียงใหม่ 67.7 % ลำปาง 56.2 . ซึ่งเมื่อพิจารณาจากมูลค่าและเปอร์เซ็นต์การส่งออกแล้ว จะเห็นได้ว่า แม่ฮ่องสอนยังมีพื้นที่ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ที่สุดในพื้นที่ศึกษานั้น ใ้ส่งผลผลิตส่วนใหญ่ของตนมายังเชียงใหม่

ในสาขา 04 การประมง นั้น เชียงใหม่เป็นผู้ส่งออกไปยังลำปาง ลำพูน และพะเยา เป็นมูลค่าปีละ 3.5, 3.0 และ 1.2 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งไม่มากนัก แต่เนื่องจากจังหวัดทั้งสามนั้นมีผลผลิตในสาขานี้ต่ำอยู่แล้ว มูลค่าของสาขาการประมงที่จังหวัดเชียงใหม่ส่งมา จึงคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้เท่ากับ 205.9, 750.0 และ 300.0 ของผลผลิตในสาขานี้ที่แต่ละจังหวัดผลิตได้ ตามลำดับ แสดงว่าจังหวัดลำพูนและแม่ฮ่องสอน

จะต้องพึ่งพิงผลผลิตในสาขาประมงจากเชียงใหม่เป็นสัดส่วนสูง

ในสาขา 05 เหมืองแร่และการย่อยหิน จังหวัดเชียงใหม่ส่งออกไปยังจังหวัด เชียงรายและพะเยา เป็นมูลค่า 21.9 และ -15.9 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็น เปอร์เซ็นต์กับผลผลิตในสาขานี้ที่จังหวัดที่นำเข้านั้นผลิตได้ จะได้ว่า เชียงราย 61.0 % ส่วนพะเยา 1,135.7 % แสดงว่าจังหวัดพะเยา ซึ่งมีผลผลิตในสาขานี้ที่นำเข้านั้นจะต้องพึ่งพิง เชียงใหม่ในอัตราสูงมาก

ในสาขา 06 การอุตสาหกรรม นั้น เชียงใหม่ได้นำเข้ามาจากลำปาง 53.3 ล้านบาท หรือคิดเป็น 29.8 % ที่ลำปางผลิตได้ และแม่ฮ่องสอน 15.9 ล้านบาทหรือคิดเป็น 16.5 % ที่แม่ฮ่องสอนผลิตได้ แสดงว่าจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีผลผลิตในสาขา อุตสาหกรรมนี้สูงที่สุดในพื้นที่ที่ศึกษา (เฉลี่ยปีละ 245.1 ล้านบาท) แต่ก็ยังไม่พอต่อความต้องการจึงต้องนำเข้ามาจากแม่ฮ่องสอน และลำปาง

ในสาขา 07 การไฟฟ้าและการประปานั้น เชียงใหม่ได้นำเข้ามาจากลำปาง ถึงปีละ 102.9 ล้านบาท หรือคิดเป็น 63.1 % ที่ลำปางผลิตได้ เนื่องจากเชียงใหม่มีความ ต้องการในสาขานี้สูง และลำปางมีโรงจักรไฟฟ้าทั้งพลังน้ำและถ่านหิน ซึ่งมีผลผลิตในสาขานี้สูงที่สุดในพื้นที่ที่ศึกษา จึงสามารถส่งออกให้เชียงใหม่ได้ในอัตราสูง

สาขา 08 การก่อสร้าง จังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้ส่งออกไปยังลำพูน เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา เป็นมูลค่าปีละ 55.5, 36.3, 23.4 และ 19.1 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เทียบกับมูลค่าของสาขานี้ที่แต่ละจังหวัดนั้นผลิตได้ เท่ากับ 185.0, 23.3, 147.2 และ 50.1 ตามลำดับ แสดงว่า บริษัทก่อสร้างของเชียงใหม่ นั้น สามารถไปทำการก่อสร้างในพื้นที่อื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษาได้มากที่สุดทีเดียว

สาขา 09 การค้าส่งและการขายปลีก จังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้นำเข้ามาจาก จังหวัดเชียงราย ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน เป็นมูลค่า 74.1, 53.3, 33.8

และ 31.7 ล้านบาท ตามลำดับ การที่จังหวัดเชียงใหม่ต้องเป็นผู้นำเข้าในสาขานี้ก็เพราะว่า เนื่องจากเชียงใหม่ได้เป็นผู้นำเข้าในสาขาการบริการ ปศุสัตว์ ป่าไม้ อุตสาหกรรม การไฟฟ้าและประปา จากจังหวัดต่าง ๆ เป็นมูลค่าสูงมาก ดังนั้นจังหวัดต่าง ๆ เหล่านั้น จึงได้รายได้หรือได้มูลค่าเพิ่มในฐานะที่เป็นผู้ส่งสินค้าในสาขาต่าง ๆ เหล่านั้นมายังเชียงใหม่ มากกว่าเชียงใหม่จะรายได้หรือได้มูลค่าเพิ่มในการค้าส่งหรือขายปลีกในสินค้าบางประเภท ให้แก่จังหวัดอื่น แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดต่าง ๆ นั้นก็มีรายได้หรือได้มูลค่าเพิ่มเนื่องจากการส่งออกมายังจังหวัดเชียงใหม่เป็นสัดส่วนที่สูง เมื่อเทียบกับมูลค่าเพิ่มทั้งหมดในสาขานี้ที่ จังหวัดนั้นผลิตได้ กล่าวคือ เชียงราย 12.2% ลำพูน 17.8% พะเยา 18.9% และ แม่ฮ่องสอน 23.9%

สาขา 10 การขนส่งและการคมนาคม เชียงใหม่เป็นผู้ส่งออก (หรือส่งออกมา กว่านำเข้า) ไปยังเชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน เป็นมูลค่า 34.3, 30.7 และ 26.6 ล้านบาท ตามลำดับ แสดงว่า กิจกรรมขนส่งและการคมนาคมของเชียงใหม่ นั้น ได้มี ประชากรจากจังหวัดอื่น ๆ มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก หรือเชียงใหม่ได้ใช้การคมนาคมขนส่งติดต่อกับจังหวัดอื่นมาก เชียงใหม่จึงเป็นผู้ส่งออกในสาขานี้

สาขา 11 การธนาคาร การประกันภัย และธุรกิจสหกรณ์ สาขา นี้ เชียงใหม่เป็นผู้ส่งออกไปยังลำพูน เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน เป็นมูลค่า 31.5 27.8, 19.9 และ 16.2 ล้านบาท ตามลำดับ แสดงว่า เชียงใหม่ได้นำเงินออมธนาคารพาณิชย์ การประกันภัย และธุรกิจสหกรณ์ ไปลงทุนที่จังหวัดต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งเงินจากธนาคารในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีผู้นำไปลงทุนในจังหวัดอื่นนี้ มีค่าสูงถึง 262.5, 41.8 37.0 และ 437.8% ของมูลค่าเพิ่มสาขาการธนาคาร การประกันภัย และธุรกิจสหกรณ์ของจังหวัดลำพูน เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สาขาธนาคาร การประกันภัยฯ ของเชียงใหม่ นั้นเหนือกว่าและครอบงำจังหวัดอื่น ๆ มาก

สาขา 12 การบริการ เชียงใหม่เป็นผู้ส่งออกไปยังทุกจังหวัด กล่าวคือ เชียงราย 175.5 ลำพูน 124.0 ลำปาง 86.9 พะเยา 76.4 และแม่ฮ่องสอน 56.4 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่า ภูมิภาคจากทุกจังหวัดในพื้นที่ที่ศึกษาเดินทางมาใช้บริการไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การสาธารณสุข การท่องเที่ยว โรงแรม ฯลฯ เป็นจำนวนมาก ซึ่งมูลค่านั้นมีค่าสูงกว่ามูลค่าเพิ่มของสาขานั้นในจังหวัดเหล่านั้นอยู่มาก เช่น แม่ฮ่องสอน 134 % ลำพูน 132.8 % พะเยา 123.4 % เชียงราย 68.2 % ลำปาง 31.8 % ซึ่งแสดงว่า ประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลำพูน พะเยา นิยมใช้บริการ เช่น การศึกษา สาธารณสุข ฯลฯ ของจังหวัดเชียงใหม่มากกว่าในจังหวัดของตนเสียอีก

สาขา 13 การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ เชียงใหม่ส่งออกไปยัง เชียงรายและลำพูน เป็นมูลค่า 17.2 และ 14.8 ล้านบาท ตามลำดับ แสดงว่า การบริหารราชการของจังหวัดเชียงใหม่ นั้น เป็นศูนย์กลางหรือมีอิทธิพลต่อ เชียงรายและลำพูน

สาขา 14 ที่อยู่อาศัย จังหวัดเชียงใหม่ นำเข้ามาจาก เชียงราย และพะเยา เป็นมูลค่า 8.3 และ 7.4 ล้านบาท ตามลำดับ แสดงว่า มีคนเชียงใหม่ นำเงินไปซื้อที่อยู่อาศัยใน เชียงรายและพะเยา

จากการวิเคราะห์มูลค่าการส่งออกและนำเข้าระหว่างจังหวัดเชียงใหม่กับ จังหวัดอื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษานี้ ทำให้ทราบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพื้นที่ จังหวัดอื่น ๆ อยู่มาก เมื่อพิจารณาจากรายที่ 25 จะเห็นได้ว่า

จังหวัดเชียงราย มีการติดต่อกับเชียงใหม่มากที่สุด กล่าวคือ เชียงรายส่งออก และนำเข้ากับเชียงใหม่ 309.1 และ 313.0 ล้านบาท ในขณะที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัด 3,118.2 ล้านบาท

จังหวัดลำพูน มีการติดต่อกับเชียงใหม่รองลงไป กล่าวคือ ส่งออก 228.8 ล้านบาท และนำเข้า 148.2 ล้านบาท ในขณะที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัด 1,468.5 ล้านบาท

จังหวัดลำปาง ติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ โดยส่งออก 222.2 ล้านบาท และนำเข้า 110.3 ซึ่งลำปางจะได้ดุลย์กับเชียงใหม่อยู่ 111.9 ล้านบาท แสดงว่าลำปางนั้นมีอิทธิพลในพื้นที่ที่ศึกษารองจากจังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดพะเยา ติดต่อกับเชียงใหม่ โดยส่งออก 170.1 ล้านบาท และนำเข้า 142.1 ล้านบาท ในขณะที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัด 882.6 ล้านบาท

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ติดต่อกับเชียงใหม่ โดยส่งออก 148.2 ล้านบาท นำเข้า 123.8 ล้านบาท ในขณะที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัด 614.7 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้นพึ่งพิงจังหวัดเชียงใหม่มากในกิจกรรมสาขาต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม เราจะเห็นได้ว่า จังหวัดอื่น ๆ นั้น จะเป็นผู้ส่งสินค้าภาคปฐมภูมิ และทุติยภูมิ มายังจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นผู้ผลิตหรือส่งออกภาคตติยภูมิ (Tertiary Sector) ซึ่งเป็นภาคที่เป็นกิจกรรมของเมือง นั้นหมายความว่า กิจกรรมสาขาต่าง ๆ ที่จังหวัดเชียงใหม่ส่งออกนั้น เป็นกิจกรรมของเมืองเชียงใหม่ และหมายความต่อไปได้ว่า เมืองเชียงใหม่เป็นที่พึ่งพิงหรือเป็นแหล่งรวมหรือเป็นตลาดกลางที่พื้นที่อื่น ๆ ส่งผลผลิตภาคปฐมภูมิและทุติยภูมิมา แล้วเมืองเชียงใหม่เป็นผู้ผลิตภาคตติยภูมิ อันได้แก่ การขนส่ง การคมนาคม การธนาคาร การบริการและการบริหาร ทำการบริโภคหรือจัดสรรและแจกจ่ายสินค้าหรือผลผลิตภาคปฐมภูมิและทุติยภูมิที่พื้นที่อื่น ๆ ส่งมานั้น

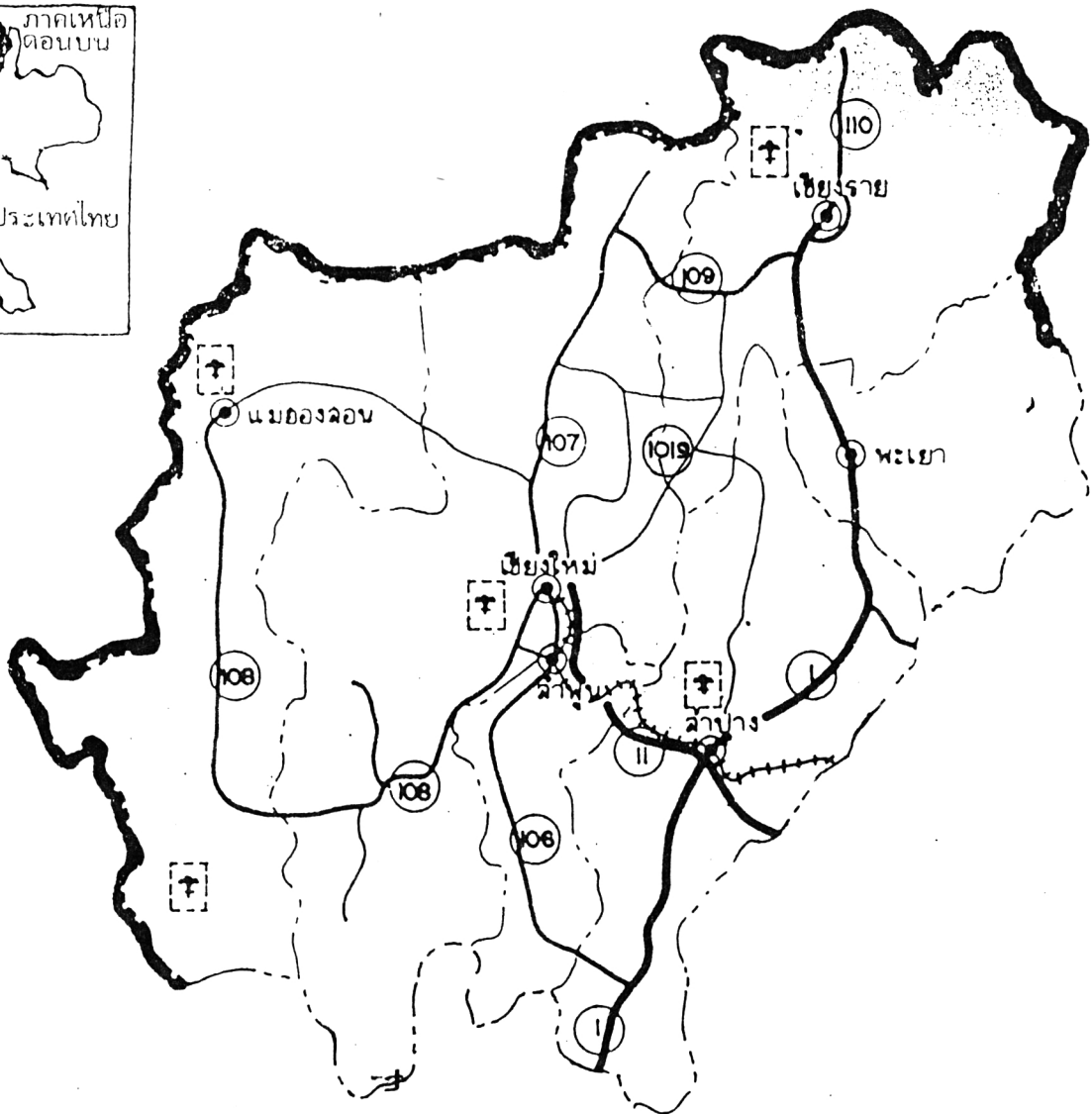
ในสภาพภูมิประเทศของพื้นที่ที่ศึกษา เป็นเทือกเขาทอดตัวแนวความยาวจากเหนือลงใต้นั้น มีที่ราบระหว่างเทือกเขา คือ ที่ราบเชิงทรายต่อพะเยาอันเป็นแหล่งสาขากสิกรรม และปศุสัตว์ที่สำคัญในพื้นที่ที่ศึกษา ผลผลิตที่ได้บางส่วนจะถูกส่งมายังเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้เมืองเชียงใหม่บริโภคหรือจัดสรรแจกจ่ายผลผลิตนั้น อันเนื่องมาจากเมืองเชียงใหม่เป็นท้องถิ่นที่เจริญรุดหน้าไปกว่าท้องถิ่นอื่น และมีความสามารถในการจัดการหรือผลิตภาคตติยภูมิมากกว่าท้องถิ่นอื่น ส่วนทางค่านะวันตกเฉียงเหนือของเมืองเชียงใหม่ อันได้แก่

พื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ถูกสภาพภูมิประเทศบีบบังคับให้ติดต่อกับจังหวัดเชียงใหม่ได้สะดวกเพียงจังหวัดเดียว ประกอบกับความเป็นศูนย์กลางในค่านต่าง ๆ ของการผลิตภาคศตยกรรมของเมืองเชียงใหม่แล้ว ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกส่วนใหญ่ของแม่ฮ่องสอนถูกส่งมาที่เมืองเชียงใหม่ ส่วนทางตอนกลางของเมืองเชียงใหม่ คือ จังหวัดลำพูนนั้น ก็อยู่ในพื้นที่ที่รวมเดียวกับเมืองเชียงใหม่ ประกอบกับลำพูนอยู่ใกล้ชิดกับเมืองเชียงใหม่ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้ากว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับเมืองเชียงใหม่จึงมีอยู่มากสำหรับจังหวัดลำปางนั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นศูนย์กลางรองในพื้นที่ที่ศึกษาจากเชียงใหม่ แต่เนื่องจากเมืองเชียงใหม่มีความก้าวหน้ากว่าในการพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้จังหวัดลำปางต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจในสาขาศตยกรรมของเมืองเชียงใหม่อยู่มากพอสมควร

สาเหตุหรือคำอธิบายอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นชัดว่า ทำไมเมืองเชียงใหม่จึงเป็นท้องถิ่นที่เจริญรุดหน้าไปกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา หรือเมืองเชียงใหม่ได้เป็นที่พึ่งพิงในสาขาเศรษฐกิจ ภาคศตยกรรมของท้องถิ่นอื่น ๆ นั้น ก็เนื่องมาจากความเป็นศูนย์กลางในค่านต่าง ๆ ของพื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งความเป็นศูนย์กลางของเมืองเชียงใหม่ที่เราอาจจำแนกได้เป็น

1) ความเป็นศูนย์กลางของโครงข่ายการคมนาคม (Communication Network) ในพื้นที่ที่ศึกษา เมื่อพิจารณาจากแผนที่ 21 จะเห็นได้ว่า ในค่านการคมนาคมทางรถไฟนั้น ทางรถไฟสายเหนือจะมาถึงสุดที่ตัวเมืองเชียงใหม่ ดังนั้น จากตัวเมืองเชียงใหม่ เราจะสามารถเดินทางหรือส่งสินค้าไปยังชุมชนต่าง ๆ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน และลำปางที่ทางรถไฟผ่านได้

นอกจากนั้น ในค่านการคมนาคมทางถนน ชุมชนตัวเมืองเชียงใหม่ก็เป็นศูนย์กลางในการเดินทางและขนส่งไปยังชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา ได้อย่างกว้างขวาง และมีเส้นทางเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ จากตัวเมืองเชียงใหม่จะมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 ไปยังชุมชนอำเภอหางดง อำเภอสันป่าตอง อำเภอจอมทอง อำเภอฮอด

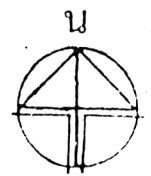
แผนที่ 21 เส้นทางคมนาคม

- ทางหลวงแผ่นดินในปัจจุบัน
- - - ทางหลวงแผ่นดินที่กำลังก่อสร้าง
- +— ทางรถไฟ
- ⊕ สำนักงานปช

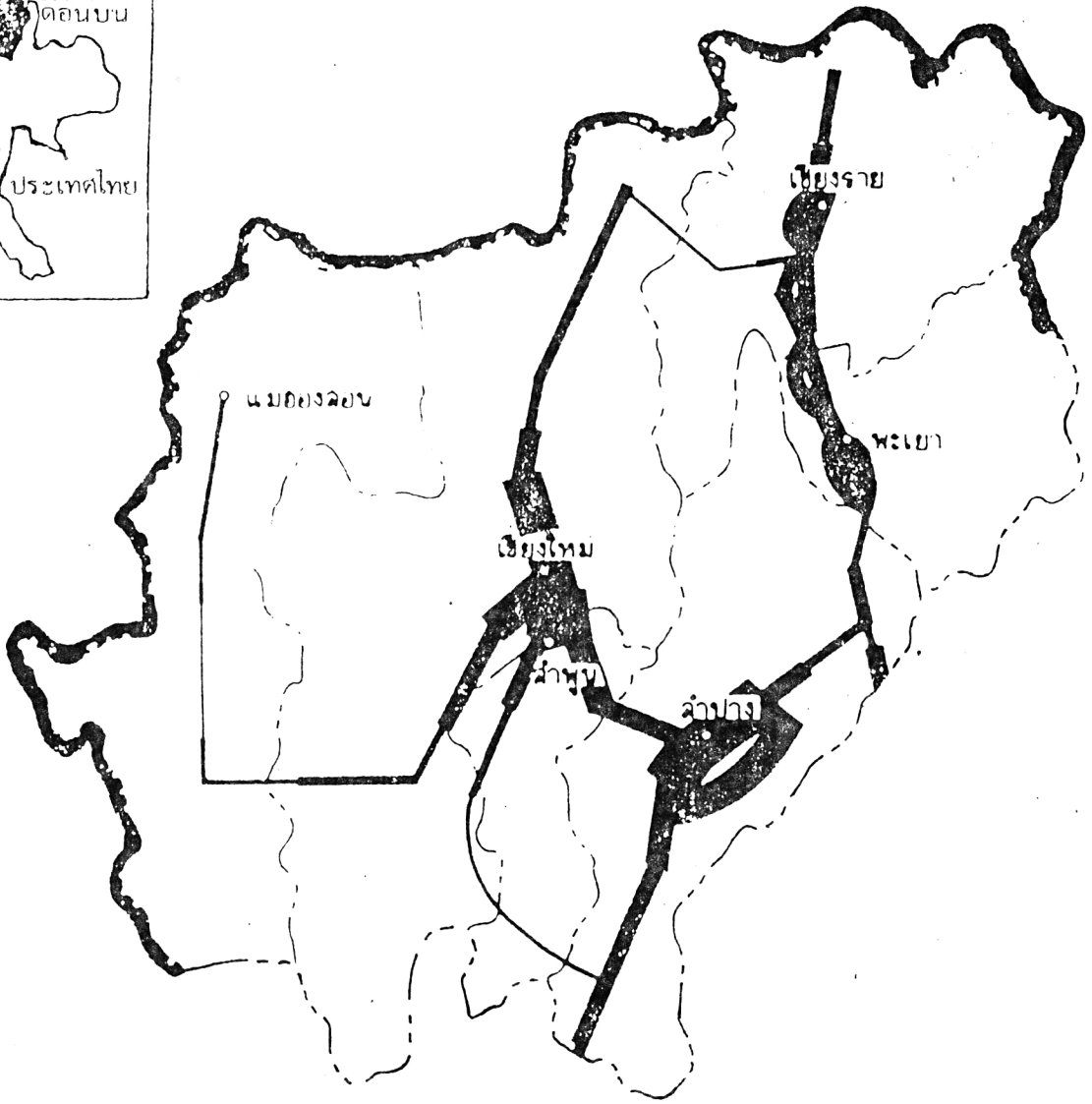
ที่มา : จากแผนที่กรมทางหลวง พ.ศ. 2523

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ :
การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กม.
20 0 20 40 60

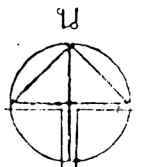
แผนที่ 22 ปริมาณการจราจรต่อวันบนทางหลวงแผ่นดิน
ปี พ.ศ. 2521

1 ซม. = 1000 คม

ที่มา : จากแผนที่กรมทางหลวง พ.ศ. 2523

วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ :
กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองเชียงใหม่และพื้นที่ 6 จังหวัด
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

20 0 20 40 60 กม.

จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม จังหวัด
แม่ฮ่องสอน และชุมชนในเขตตัวเมืองแม่ฮ่องสอน

นอกจากนี้ จากตัวเมืองเชียงใหม่ จะมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 107 ไป
ยังชุมชนอำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่

และจากตัวเมืองเชียงใหม่ จะมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1019 ไปยัง
ชุมชนอำเภอกอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนบ้านแม่ชะจาน อำเภอเวียงป่าเป้า
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงใหม่ และชุมชนในเขตตัวเมืองเชียงราย

และจากตัวเมืองเชียงใหม่ จะมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ไปยังจังหวัด
ลำปาง และจังหวัดลำพูน

การที่ชุมชนตัวเมืองเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางของการเดินทางโดยทางรถยนต์
ไปยังชุมชนต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ที่ศึกษาได้นี้ ทำให้ตัวเมืองเชียงใหม่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง
ของการคมนาคมระดับภาค ในการที่จะกระจายความเจริญไปสู่ชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่ในเขต
อิทธิพลและจากแผนที่ 22 จะเห็นได้ว่าปริมาณการจราจรขนส่งทางถนนจากตัวเมืองเชียงใหม่
ไปยังชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษานั้นมีจำนวนมาก

2) ความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ศึกษา จากข้อมูลของสำนัก
งานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่ บอกให้ทราบว่า ตลาดการค้าส่งและตลาดการค้าปลีกในเขต
ตัวเมืองเชียงใหม่ นั้น นอกจากจะเป็นแหล่งกลางการซื้อขายสินค้าทุกชนิดภายในจังหวัด
เชียงใหม่แล้ว ยังเป็นแหล่งศูนย์รวมการซื้อขายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดใกล้เคียง เช่น แม่ฮ่องสอน
ลำพูน ลำปาง ฯลฯ เป็นต้นอีกด้วย ¹

¹ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่, ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2523 (เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม) หน้า 29 และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงใหม่, ข้อมูลการตลาดจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี 2524 (เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม) หน้า 32.

ตลาดที่สำคัญที่อยู่ในเมืองเชียงใหม่ที่เป็นศูนย์รวมการซื้อขายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษา คือ

1. ตลาดวโรรส เป็นตลาดซื้อขายส่งและขายปลีกสินค้าอุปโภค บริโภค สินค้าเกษตรกรรมทั่วไป ตั้งอยู่บนถนนวิญยานนท์
2. ตลาดคนลำไย เป็นตลาดซื้อขายส่งและขายปลีกสินค้าอุปโภค บริโภค สินค้าเกษตรกรรมทั่วไป ตั้งอยู่บนถนนวิญยานนท์
3. ตลาดเมืองใหม่ เป็นตลาดซื้อขายส่งสินค้าพืชไร่ ตั้งอยู่บนถนนวัดสิงห์คำ
4. ตลาดเอราวัณ เป็นตลาดขายส่งสินค้าพืชไร่ ตั้งอยู่บนถนนโชตนา

สิ่งที่ช่วยชี้ให้เห็นถึงความเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของเมืองเชียงใหม่ในพื้นที่ที่ศึกษา ก็คือ จำนวนธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จากตารางที่ 42 จะเห็นว่า อำเภอเมืองเชียงใหม่มีจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์สูงมาก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2522 มีจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ 26 ธนาคาร จากจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ในพื้นที่ 6 จังหวัด จำนวน 86 ธนาคาร หรือคิดเป็นร้อยละ 30.25 ในปี พ.ศ. 2523 มีจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ 28 ธนาคาร จากจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ ในพื้นที่ 6 จังหวัด จำนวน 92 ธนาคาร หรือคิดเป็นร้อยละ 30.43 ซึ่งแสดงว่า อำเภอเมืองเชียงใหม่มีกิจกรรมทางการเงินและการธนาคารสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ 6 จังหวัดที่ทำการศึกษานี้ ซึ่งพอจะเป็นตัวชี้หรือแสดงให้เห็นว่า อำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นผู้นำหรือศูนย์กลางทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจใน

เขตพื้นที่ 6 จังหวัดที่ศึกษา นอกจากนั้น ในปี 2524 ในตัวเมืองเชียงใหม่ ยังมีสถาบันทางการเงินอีก 6 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่เก็บเงินออมจากมือประชาชน และให้พ่อกำนันลงทุนกู้ยืม ซึ่งได้แก่

1. บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ไทยพัฒนา จำกัด ตั้งอยู่ถนนวิทยานนท์
2. บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์เชียงใหม่ทรัสต์ จำกัด ตั้งอยู่ถนนเจริญเมือง
3. บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ศรีมิตร จำกัด ตั้งอยู่ถนนห้วยแก้ว
4. บริษัท ลานนาเครดิต จำกัด ตั้งอยู่ถนนเจริญเมือง
5. บริษัท เชียงใหม่สยามเครดิต จำกัด ตั้งอยู่ถนนช่างมอย
6. บริษัท นอร์ทเทอร์นอินเวสเมนต์ จำกัด ถนนลอยเคราะห์

การที่เมืองเชียงใหม่มีสถาบันการเงินและการลงทุนของเอกชน เป็นจำนวนมากเช่นนี้ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า เมืองเชียงใหม่เป็นผู้นำในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการลงทุนในพื้นที่ศึกษา เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีเงินออมที่จะนำไปใช้ในการลงทุนสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่เชียงใหม่มีเงินฝากและเงินให้กู้ (ตารางที่ 43) สูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษามากนั่นเอง

นอกจากนั้น ในปัจจุบันนี้เมืองเชียงใหม่ ยังเป็นศูนย์กลางในการรับผลิตผลจากพื้นที่ที่ศึกษาส่งออกไปยัง ทั่วประเทศ เนื่องจากท่าอากาศยานเชียงใหม่ได้เปิดเป็นสนามบินนานาชาติ มาตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2523 และได้มีสำนักงานการค้าต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ มาตั้งอยู่ที่ท่าอากาศยานเชียงใหม่ จึงทำให้สามารถส่งสินค้าออกต่าง

ประเทศไคที่ท่าอากาศยานเชียงใหม่ได้โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯ เหมือนแต่ก่อน จาก ตารางที่ 45 ในภาคผนวก จะเห็นว่า มูลค่าสินค้าออกทางอากาศยานเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2523 ระหว่างเดือนมิถุนายน - ธันวาคม เท่ากับ 212,443 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และในปี พ.ศ. 2524 ระหว่างเดือนมกราคม - พฤศจิกายน เพิ่มขึ้นเป็น 2,292,887 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 52.7 ล้านบาท

3) เมืองเชียงใหม่ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางทางการค้าและโรงงาน

อุตสาหกรรมระดับสูง เมืองเชียงใหม่ นั้นถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางในการค้าของพื้นที่ศึกษา เพราะว่าในตัวเมืองเชียงใหม่ นั้นมีตลาดและศูนย์การค้าที่ใหญ่โต และมีสินค้าระดับสูงที่ ชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่ศึกษาไม่มีขาย หรือมีขายเป็นจำนวนจำกัด เช่น รถยนต์ราคาแพง ๆ หนังสือค่าราคาต่างประเทศชั้นดี ฯลฯ เป็นต้น ศูนย์การค้าในเมืองเชียงใหม่ก็มีขนาดใหญ่ และ Complex มากกว่าศูนย์การค้าในเมืองอื่น ๆ ในพื้นที่ศึกษา เช่น ศูนย์การค้า เชียงใหม่อาเซต ใช้เงินลงทุน 650 ล้านบาท

สำหรับด้านอุตสาหกรรมนั้น ในมรรคาจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัดนี้ จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ รวมกันแล้วมากที่สุด (ตารางที่ 46 ในภาคผนวก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่จะมี โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และเป็นโรงงานที่มีอยู่เพียงที่เดียวในเขตพื้นที่ศึกษา ได้แก่ โรงงานอุปกรณวิทย์ - ไทรทัศน์ (บริษัท ชานินทร์คอนเคนเซอร์ จำกัด) มีทุนจดทะเบียน 45.6 ล้านบาท จำนวนคนงาน 416 คน กำลังการผลิต 120 ล้านชิ้นต่อปี¹ อีกโรงงานหนึ่ง ได้แก่ โรงงานหลอดคอกยางรถยนต์ (ห้างหุ้นส่วนจำกัด โชคนาการยางหลอดคอก) กำลังผลิตประมาณ 500-600 เส้นต่อเดือนวัตถุดิบที่ใช้ได้แก่ ยางพารา จากจังหวัดภาคใต้

¹ ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือ กระทรวงอุตสาหกรรม, ทำเนียบ โรงงานอุตสาหกรรมภาคเหนือ 2525, (เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม), หน้า 11.

4) เมืองเชียงใหม่ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาในพื้นที่ศึกษา

ในเขตพื้นที่ศึกษา 6 จังหวัดที่ กล่าวได้ว่าเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางของการศึกษา เนื่องจากมีสถานศึกษาระดับสูงอยู่มากที่สุด กล่าวคือมีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกและแห่งเดียวในภาคเหนือตอนบน นอกจากนั้นก็ยังมียุทธศาสตร์ทั้งของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งเปิดสอนระดับปริญญาตรีและระดับอนุปริญญาอีก 6 แห่ง เช่นวิทยาลัยพยาบาล, วิทยาลัยครูเชียงใหม่, วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ, วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปัจจุบันเปิดการสอนในระดับปริญญาตรี 11 คณะ (บางคณะก็เปิดสอนในระดับปริญญาโทด้วย) คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการแพทย์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ นับตั้งแต่ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้เปิดทำการสอนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2507 นั้น ใ้มีนักศึกษาซึ่งมีภูมิลำเนาจากจังหวัดต่าง ๆ เกือบทั่วประเทศเดินทางเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด 6 จังหวัดในพื้นที่ศึกษา จากตารางที่ 7 ซึ่งแสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีเข้าใหม่ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2518 - 2521 แยกตามภูมิลำเนาเดิม และตารางที่ 48 ซึ่งแสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2518 - 2521 แยกตามภูมิลำเนาเดิม และตารางที่ 49 ซึ่งแสดงจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2518 - 2521 แยกตามภูมิลำเนาเดิม นั้น จะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ได้ทำหน้าที่การพัฒนาประชากรที่อยู่ในพื้นที่ที่ศึกษาทั้ง 6 จังหวัดนี้ เนื่องจากในจำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโททั้งหมดนั้นเป็นนักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ศึกษาไม่ใช่น้อย ซึ่งถึงแม้ว่านักศึกษาเหล่านั้น ภายหลังจากจบการศึกษาแล้วอาจจะไม่ได้ออกไปประกอบอาชีพในภูมิลำเนาเดิมของคนทุกคนก็ตาม แต่ก็คงจะมีจำนวนไม่น้อยที่ได้นำเอาความรู้ที่ได้จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กลับไปพัฒนาท้องถิ่นเดิมของตน แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่ปรากฏว่าในพื้นที่เขตจังหวัด 6 จังหวัดที่ศึกษานี้ได้มีบัณฑิตและมหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งตั้งอยู่ในตัวเมืองเชียงใหม่เป็นผู้นำในการพัฒนาบ้านต่าง ๆ อยู่ในพื้นที่เหล่านั้นในปัจจุบัน

นอกจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแล้ว การศึกษาในระดับรองลงมาคือในระดับวิทยาลัย เช่นวิทยาลัยครูเชียงใหม่ นั้น แต่เดิมก่อนที่จะมีการก่อตั้งวิทยาลัยครูลำปางและวิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูเชียงใหม่ได้เป็นสถาบันการศึกษาของกลุ่มธุรกิจของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบนที่มุ่งมั่นที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต ถึงแม้ว่าภายหลังเมื่อได้มีการก่อตั้งวิทยาลัยครูลำปาง และวิทยาลัยครูเชียงรายแล้วก็ตาม วิทยาลัยครูเชียงใหม่ก็ยังเป็นแหล่งที่กลุ่มธุรกิจจากจังหวัดในพื้นที่ศึกษาได้มาเล่าเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน และลำพูน ในปัจจุบันเป็นที่ปรากฏชัดว่า ผู้ที่เป็นครูอาจารย์อยู่ในเขตพื้นที่ที่ศึกษา 6 จังหวัดนี้เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษามาจากวิทยาลัยครูเชียงใหม่ไม่ใช่น้อย

แม้กระทั่ง โรงเรียนในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาที่ตามเมืองเชียงใหม่ก็มีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในด้านการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนอยู่หลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย, โรงเรียนปิ่นชรอแยลวิทยาลัย, โรงเรียนมงฟอร์ตเชียงใหม่, โรงเรียนคาราวินวิทยาลัย ฯลฯ เป็นต้น ที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่อยู่ในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเมืองเชียงใหม่ และจังหวัดอื่น ๆ พยายามส่งบุตรหลานของตนเขามาเรียน

5) เมืองเชียงใหม่ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณสุข

ในพื้นที่ที่ศึกษา

จากตารางที่ 50 ถึง 53 จะเห็นได้ว่าในบรรดาจังหวัด 6 จังหวัดในพื้นที่ที่ศึกษานั้น จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีบริการการสาธารณสุข สูงที่สุด ไม่ว่าจะเป็นจำนวนโรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชน จำนวนสถานบริการอนามัยประเภทต่าง ๆ จำนวนเตียง ฯลฯ ก็ตามและเมื่อคิดอัตราจำนวนบริการสาธารณสุขต่อหัว เช่น จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อเตียง (คนไข้) จำนวนเฉลี่ยประชากรต่อแพทย์ 1 คน จังหวัดเชียงใหม่ก็มีอัตรา (ประสิทธิภาพ) สูงสุด รองลงไปได้แก่ ลำปาง เชียงราย พะเยา แม่ฮ่องสอน และลำพูนตามลำดับ

นอกจากนั้น โรงพยาบาลในตัวเมืองเชียงใหม่ เช่น โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค ฯลฯ นั้น เป็นโรงพยาบาลที่ทันสมัยมีอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ตลอดจนมีนายแพทย์ที่มีความชำนาญในการรักษาโรคต่าง ๆ มากที่สุดในบรรดาโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่ที่ศึกษาทั้ง 6 จังหวัดนี้ ดังนั้นจึงมีคนไข้จากพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งอยู่นอกเขตเมืองเชียงใหม่ และจังหวัดอื่น ๆ ทั้ง 6 จังหวัดเดินทางเข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลในเขตเมืองเชียงใหม่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงพยาบาลนครเชียงใหม่เป็นโรงเรียนแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนแพทย์แห่งเดียวในภาคเหนือของประเทศไทย ดังนั้นโรงพยาบาลนี้จึงทำหน้าที่เป็นโรงพยาบาลศูนย์ของภาคเหนือ เนื่องจากมีอุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยเทียบเท่าโรงพยาบาลชั้นนำในกรุงเทพและต่างประเทศ ตลอดจนมีอาจารย์แพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้นโรงพยาบาลนครเชียงใหม่จึงทำหน้าที่เป็นศูนย์วิชาการแพทย์ในภาคเหนือ และสามารถทำการรักษาผู้ป่วยที่เป็นโรคที่ต้องใช้เครื่องมือแพทย์และวิทยาการแพทย์ขั้นสูงโดยเฉพาะ ซึ่งโรงพยาบาลอื่น ๆ ในเขตพื้นที่ที่ศึกษาหรือภาคเหนือไม่สามารถจะทำการรักษาได้ ดังนั้นจึงปรากฏในสถิติผู้ป่วยของโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ว่า ในบรรดาจำนวนผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลปี 2523 จำนวนรวมทั้งสิ้น 242,417 คนนั้น (ตารางที่ 54 และ 55) เป็นผู้ป่วยที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 70,263 คน

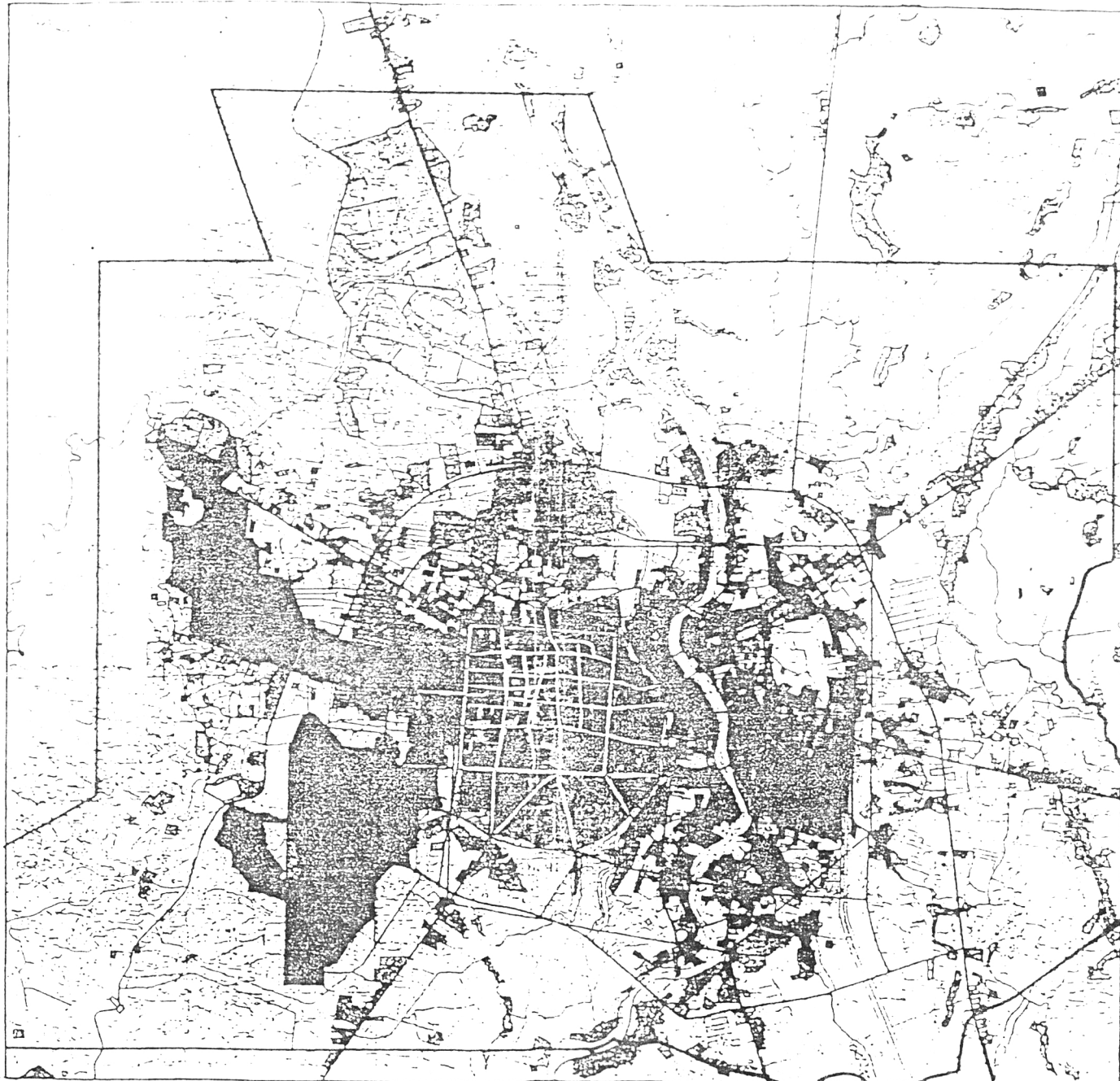
อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ นอกเขตอำเภอเมือง 114,068 คน มาจากจังหวัดเชียงราย 8,752 คน, ลำปาง 7,228 คน, ลำพูน 19,610 คน, แม่ฮ่องสอน 1,400 คน และพะเยา 2,840 คน ส่วนในปี 2524 ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วยนอกรวมทั้งสิ้น 237,810 คน (ตารางที่ 56 และ 57) นั้น เป็นผู้ป่วยที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 68,738 คน อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ นอกเขตอำเภอเมือง 104,626 คน มาจาก จังหวัดเชียงราย 9,199 คน, แม่ฮ่องสอน 1,643 คน, ลำปาง 7,710 คน และ ลำพูน 22,097 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ได้ทำหน้าที่ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชากรทั้ง 6 จังหวัดในพื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งแสดงถึงชื่อเสียงและความสามารถของโรงพยาบาล นอกจากนั้น การที่โรงพยาบาลหรือสถานีนอนามัยที่อยู่ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ในภาคเหนือได้ทำการส่งตัวคนไข้มารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ เนื่องจากโรงพยาบาลหรือสถานีนอนามัยจังหวัดหรืออำเภออื่น ๆ นั้นไม่สามารถทำการรักษาคนไข้ได้ต่อไป (ตารางที่ 58 และ 59) แสดงให้เห็นว่า โรงพยาบาลนครเชียงใหม่มีเขตอิทธิพลครอบคลุมไปทั่วภาคเหนือและพื้นที่ศึกษา

ส่วนโรงพยาบาลอื่น ๆ ในตัวเมืองเชียงใหม่ก็เช่นเดียวกันหลายโรงพยาบาลได้ทำหน้าที่รักษาผู้ป่วยซึ่งมาจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ (รวมทั้งจังหวัดในพื้นที่ที่ศึกษา) ยกตัวอย่างเช่น โรงพยาบาลแมคคอร์มิคซึ่งเป็นโรงพยาบาลเอกชนในเครือคริสตจักรแห่งประเทศไทย นั้น ได้มีคนไข้ที่มาจากจังหวัดลำพูน, ลำปาง, เชียงราย (รวมพะเยา) และแม่ฮ่องสอนเป็นจำนวนมาก ๆ ทุกปี (ตารางที่ 64) เป็นต้น การที่โรงพยาบาลต่าง ๆ ในตัวเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ ได้ทำหน้าที่เป็นโรงพยาบาลศูนย์ในภาคเหนือนี้ เป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงความเป็นเมืองหลักหรือเป็นศูนย์กลางในการบริการสาธารณสุขในพื้นที่ที่ศึกษา

ตารางที่ 27 การใช้ที่ดินผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่
เปรียบเทียบแผนการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2508 และ พ.ศ. 2520

ประเภทการใช้ที่ดิน	การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2508			การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2520			เพิ่ม - ลดจากปี พ.ศ. 2520	
	ไร่	ตร.กม.	%	ไร่	ตร.กม.	%	ไร่	%
1. พลาซายกกรรมและที่ก่อสร้างหนาแน่นมาก	447.51	0.71	2.67	1,370.01	2.19	1.69	922.50	+ 206.14
2. ที่ก่อสร้างหนาแน่นปานกลางและหนาแน่นน้อย	4,378.12	7.00	26.11	6,406.88	13.45	10.42	4,028.76	+ 92.02
3. อุตสาหกรรม	177.50	0.29	1.05	305.01	0.62	0.40	207.51	+ 116.91
4. ลานกีฬา	125.01	0.20	0.75	271.00	0.44	0.33	146.07	+ 117.49
5. หางงขนาน	568.75	0.91	3.39	763.13	1.22	0.94	194.38	+ 34.16
6. สถานที่การศึกษา	1,210.00	1.94	7.21	1,916.26	3.07	2.40	706.26	+ 58.37
7. สถานที่ราชการ ราชการศูนย์ไกลและ ราชการศูนย์กลาง	3,925.62	6.29	23.41	4,462.51	7.14	5.53	536.89	+ 13.68
8. ที่โล่งเพื่อหน้ขนาดใหญ่	226.88	0.36	1.36	1,784.38	2.65	2.21	1,557.50	+ 606.49
9. เขตชุมชนและเกษตรกรรม	21.04	0.03	0.12	21,369.07	34.19	26.50	13,15	+ 62.50
10. ถนน ขอบ	3,004.06	4.81	17.90	39,917.75	63.87	49.50	34,223.79	+ 166.37
11. แม่น้ำ, คลองและคูน้ำ	2,689.90	4.30	16.03					
รวม	16,774.39	26.84	100.00	80,646.88	129.04	100.00	63,872.49	+ 380.77
สัดส่วนประชากรรวมในเขตเทศบาล	77,058 คน			105,230 คน				
ความหนาแน่นรวม	4.6 คน/ไร่			1.3 คน/ไร่				
ความหนาแน่นสุทธิ	17.8 คน/ไร่			12.5 คน/ไร่				

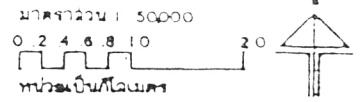
ที่มา สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

แผนที่ 23
ผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่
 GENERAL PLAN OF CHIANGMA

แผนที่แสดงพื้นที่กายภาพของชุมชน
 ปี พ.ศ. 2508 กับ พ.ศ. 2520
 BUILT-UP AREA AD1965, AD1977

- เขตผังเมืองรวม พ.ศ. 2540
เนื้อที่ 130 ตารางกิโลเมตร
- เขตเทศบาล
เนื้อที่ 175 ตารางกิโลเมตร
- พื้นที่กายภาพของชุมชน
ปี พ.ศ. 2508
- พื้นที่กายภาพของชุมชน
ปี พ.ศ. 2520
- ที่มา สำนักผังเมือง

การที่เมืองเชียงใหม่ได้มีฐานะเป็นศูนย์กลางการค้า, อุตสาหกรรมและบริการในพื้นที่ที่ศึกษาเช่นนี้ได้ออกเกิดการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่อย่างรวดเร็วดังจะเห็นได้จากตารางที่ ซึ่งเปรียบเทียบการใช้ที่ดินปีพ.ศ. 2508 กับ พ.ศ. 2520 ในเขตผังเมืองรวมเชียงใหม่ นั้น ที่ดินซึ่งได้เป็นย่านพาณิชยกรรมและพักอาศัยหนาแน่นมาก ได้เพิ่มขึ้นถึง 922.50 ไร่ หรือ 206.14 % ย่านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 207.51 ไร่ หรือ 116.91 % คลังสินค้าเพิ่มขึ้น 146.87 ไร่ หรือ 117.49 % สถาบันราชการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพิ่มขึ้น 536.89 ไร่ หรือ 13.68 % ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในช่วง พ.ศ. 2508 ถึง 2520 เมืองเชียงใหม่ได้ขยายตัวขึ้นในทางอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม และบริการเป็นจำนวนมาก